

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa

Už išlaisvinimą Lietuvos!
Už ištikimybę Kanadai!

FOR LIBERATION OF LITHUANIA!
FOR LOYALTY TO CANADA!

Nr 1 (93)

KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1949 m. SAUSIO (JANUARY) mėn. 7 d.

PRICE 10c.

IX METAI

PO KLEVO LAPU

* * *
Vyties Sūnus
* * *

Pasaulio įtakingesnių laikraščių nuomonė 1949 metais "šaltasis" Amerikos karas su Sovietų Sąjunga tęsis toliau neišvirsdamas "karštuojų" karu. Numatoma Stalino mirtis (jis 69 metų) arba pasitraukimas, užleidžiant vietą Molotovui. Kanados spauda tvirtina, kad ekonominės krizės nebus. Kanadon būsią įsileista apie 5.000 išvietintų lietuvių, neskaitant tų, kuriuos atsikvies giminės.

Amerikos lietuvių socialistų spauda skelbia, kad Kanados lietuviai socialistai linkę manyti, jog jiems nėra reikalo leisti savo atskirą laikraštį, nes atviri didelių ir vaisingų Amerikos lietuvių socialistų spaudos puslapiai. Kai kurie "socialistai", pasirodo, linkę manyti, kad Kanados Lietuvių Taryba neatstovaujanti visų Kanados lietuvių. Ši pažiūra, regis, klaidinga, nes Taryba turi 18-ka skyrių, prie kurių priklauso visokių pasaulėžiūrų lietuviai, turintieji tik vieną idealą — atkurti nepriklausomą Lietuvą ir jį grįžti.

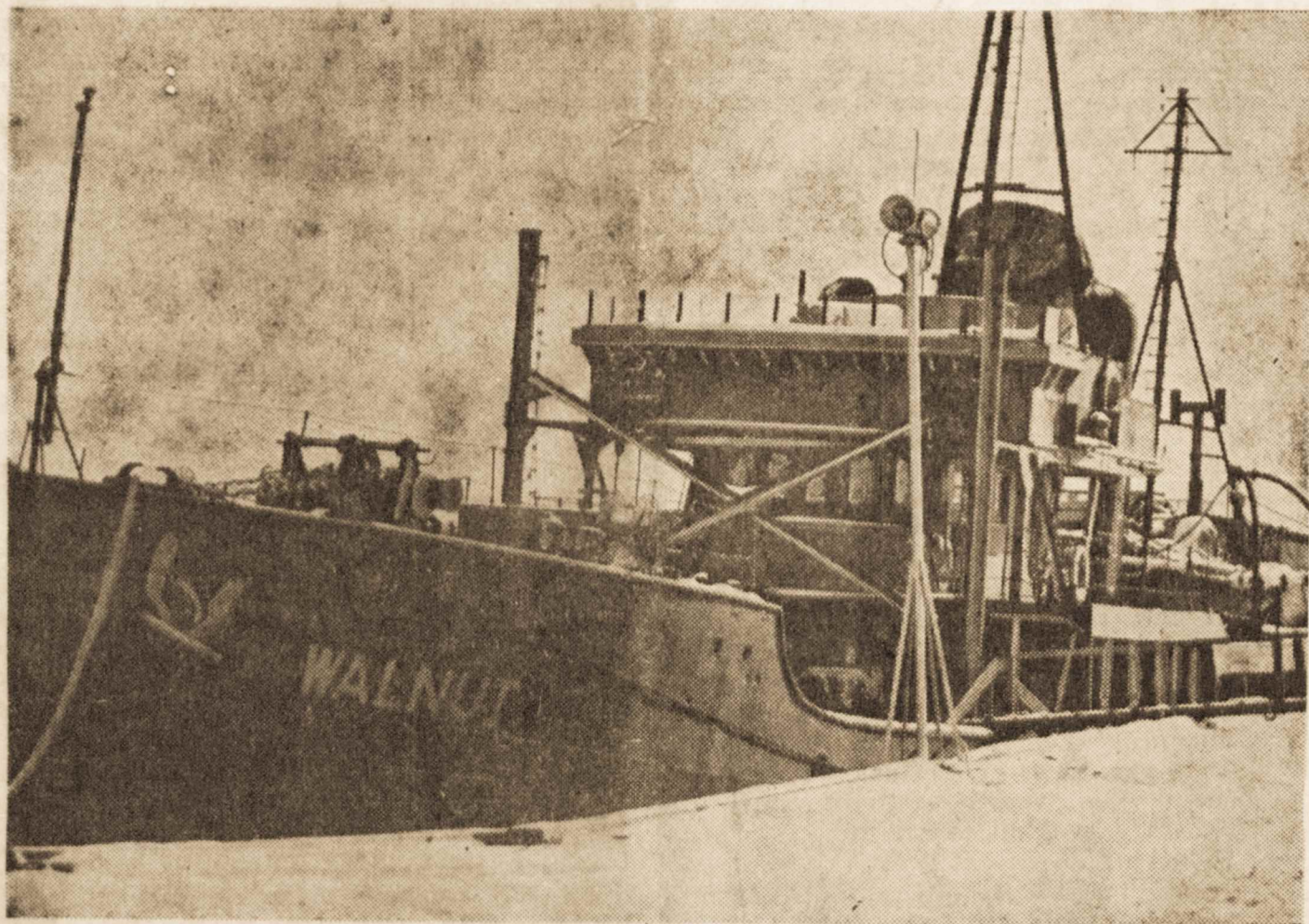
Toronto K.L. Tarybos skyrius padarė istorinį žygį, suruošdamas pirmąjį lietuvių literatūros vakarą Toronte. Debiutavo aštuoni lietuviai rašytojai. Dabar eilė Montrealui, Winnipegui, Val d'Or, ir kitoms mūsų veiklioms kolonijoms.

Vokietijoje mūsų spaudos atstovai turėjo savo konferenciją, kuriai pranešimą davė Vykdomosios Tarybos (VLIKO) pirm. V. Sidzikauskas. Jis pabrėžė, kad mūsų priešas (Sovietai) vis labiau ir labiau nustoja buvęs vakariečių draugu ir virsta tuo, kuo lietuviams jis jau senai yra.

Vėliausiai gauti iš Tarybų Lietuvos laikraščiai skelbia smarkią kovą krašte prieš du dalykus: prieš ūkininkus ir prieš mokyklas. Ūkininkus norima suvaryti į kolchozus, šiaulių apskr., pavyzdžiui, jau 30 kolchozų su 900 ūkininkų. Mokyklose, sakoma, dar esą per daug "nacionalizmo-klerikalizmo" ir mokytojų drožiamas visais raudonais bizūnais.

Amerikon atvykusi Ona Lemešytė-Galvydienė Vokietijoje išsinešė "Žiburio" rašą, kad čia "svarbiausia pramokti anglų kalbos". Kitas svarbus dalykas naujakuriams — buto susiradimas. Tas pats ir Kanadoje.

Lietuvių kultūringumą ir pažangumą, lyginant su rusais, gerai pavaizduoja Sovietų "tautinis" ženklas: Lietuvoje net baudžiavos laikais jau su dalgiais įjavus kirto, o Sovietijoje vis dar pjautuvą tebegarbina.

Šiame paveiksle matome laivą "Walnut", kuriuo gruodžio 13 dieną iš Švedijos į Halifaxo uostą atplaukė apie 350 DP, kurių tarpe 9 lietuviai — 8 suaugę ir vienas 11-kos mėnesių vaikas. Laivan jie sėdo lapkričio 8 dieną ir jūromis bei vandenynu plaukė apie mėnesį laiko. Atvykus laivui į Halifaxą, keleiviai prisitardė Kanados imigracijos valdininkams ir prašė leisti apsigyventi Kanadoje. Atvykusieji dabar patalpinti imigracijos stovykloje ir tiriami, nes jie neturėjo Kanados įvažiavimo vizų. Kanados laikraščiai rašo, kad esą duomenų už tai, kad jie Kanadon bus įsileisti. Daugumas tuo laivu atvykusiųjų esą estai. Lietuviai nusiskundžia, kad kelionė jiems brangiai kainavusi (sumokėję po 1.100 švediškių kronų), išsėmęsi jų ketverių metų darbo sutaupas ir dėl to dabar jie atsidūrę sunkioje padėtyje.

Veliausios žinios

— Europos valstybės pagal Marshalio planą šiems metams reikalauja 4 bilijonų, ir 347 milijonų dolerių paramos.

— Kinijoje plinta gandų apie greitą komunistų susitaikymą su Kuomintang valdžia. Spėjama, kad būsianti koalicinė valdžia, kurioje dalyvausią ir komunistai.

— Prancūzijoje valdžia pradėjo bylą prieš valstybės išdo išnaudojimą, kurį darę sukti valdininkai.

— Smarkūs vėjai ir sniego pūgos nusiautė Angliją, Prancūziją ir Italiją ir pridarė daug nuostolių.

— Vatikanas atmetė vengrių komunistų pasiūlymą tartis, kol komunistai kardinolų Midszentj laikys kalėjime.

— Anglija pastatė lėktuvą, galintį skristi 850 mylių per valandą.

— Anglija, Prancūzija ir Amerika paklausė Sovietų Sąjungos, kur ji padėjo šimtus tūkstančių karo nelaisvėnų paimtų vokiečių?

— Pranešama, kad nuo praėjusių metų gruodžio 2 d. likviduota Vokietijoje šv. Sosto delegatūra lietuviams ir kad lietuvių kunigai pavesti Vokietijos bažnytinei katalikų vyriausybei.

— Šv. Tėvas, savo Kalėdiname sveikinime žmonijai, patarė Amerikai, Kanadai ir kitiems kraštams priimti daugiau išvietintųjų ir apgyvendinti juos savuose kraštuose.

— Reader's Digest žurnale, kurį skaito milijonai Amerikoje ir kuris leidžia šimtatūkstantines laidas vietinėmis kalbomis daugely kitų kraštų, skelbiama, kad Amerika dabar turinti jau tiek naujų ir patobulintų atominių

ginklų bei bombų, kad galėtų Sovietus tuojau paklupdyti, nes pirmu puolimu išnaukintų jos miestus. Sako, Amerikos karo vadai tam visus planus jau padarę.

— Amerikos karo valdžia Vokietijoje atidavė 18 dėžių su sidabro dirbiniais, rusų emigrantų organizacijai, kurie seniau priklausė Petrogrado rusų didžiūnams, bet revoliucijos metu buvo atvežti Vokietijon. To sidabro seniau būta daugiau, bet jis parduotas padėti apgyvendinti 55.000 nuo bolševikų pabėgusių rusų po pirmojo pasaulinio karo. Dabartinių 18 dėžių vertė, sakoma, siekianti \$10.000.

— Bulgarijos komunistinė valdžia iškraustė iš sostinės

keletą tūkstančių namų savininkų, ir savo politinių priešių (daugumas jų — socialistai ar valstiečiai demokratai). Mat, nenorima turėti "opoziciją" sostinėje. Ištramtieji turi apsigyventi kaimuose ir dirbti kolektyviniuose ūkiuose (kolchozuose).

— Anglija pasirašė prekybos sutartį su Jugoslavija ir tariasi pasirašyti kitą su Lenkija. Maskva neparduoda nieko Jugoslavijai, todėl Tito grąso visą prekybą pasukti į Vakarus.

— Amerikos profesorai mano, kad Stalino policija jau nužudžiusi penkis žinomus Sovietų mokslininkus, kurie buvo priešingi partijos primestiems vadams ir "šumokslininkams". Žuvusiųjų draugai Amerikoje jau keli metai nebeįsako į savo laiškus.

— Amerikos karo ministras Royall, viešai apkaltino Sovietų Sąjungą už laikymą 13 milijonų savo piliečių katorginėje vergijoje. Jų tarpe 9 milijonai esą rusų, 2 milijonai vokiečių, o kiti pabaltiečiai ir lenkai.

— Sovietų Sąjungoje geležinkelių ir kitų susisiekimo priemonių darbininkams įvesta 17-kos laipsnių "činei" ir įsakyta dėvėti darbe atatinamas uniformas.

— Italijos Neapolio priplaukoje audra sugadino lenkų laivą "Sobieski".

— Montreale areštuotas Juozas Stalinas už girtavimą Kalėdų metu. Jis paliko \$5 užstato, bet nedavė adreso. Teisman jis nestojo. Policija jis tikrą savo vardą davė.

Sumner Welles, buvęs JAV Valstybės departamento pasekretorius, švenčių metu rastas sniege netoli savo ūkio. Manoma, kad jį ištiko širdies smūgis. Yra pavojus, kad dėl nušalimo teks nuplauti jo rankų ir kojų pirštus.

Trumano politika

Sausio 5 d. Prezidentas Trumanas pasakė naujojo Kongreso atidarymo kalbą. Jis nurodė, kad numatoma padidinti valstybės pajamas 4 milijardais dolerių. Mokesčiai padidėtų įvairioms imonėms ir aukštesnius atlyginimus gaunančioms klasėms. Numatoma remti tos pramonės produkciją, kuri pašalintų reikalingiausių prekių trūkumą, pav. — plieno. Užkirsti kelią gyvenimo išlaidų augimui numatoma sustiprinti atlyginimų — kainų — nuomų kontrolę. Imtis priemonių prieš nepagrįstus streikus, kurie grąso krašto gerbūviui. Ginkluotas jėgas laikyti pakankamame stiprume ir rūpintis bendru jaunimo kariniu paruošimu. Užtikrinti kainas žemės ūkio gaminiams, o tuo pačiu ir ūkininkų ateitį. Be eilės kitų dalykų, jis prašė kongreso aprobuoti ir St. Lawrence upės — jūrų kanalo bei hidroelektrinės stoties projektą.

Užsienių politikoje Amerikos pagrindinis tikslas — taika ir tautų bendradarbiavimas. Turį būti atnaujintos prekybos sutartys su kitais kraštais, taip pat atidarytos durys pabėgėliams iš Europos. Federalinė valdžia turinti rūpintis naftos šaltinių išnaudojimu po jūros dugnu.

KINŲ KOMUNISTAI NESITAIKO

Komunistų radio stotis sausio 5 d. pranešė, kad kinų raudonieji pasiryžę "įvykdyti revoliuciją iki galo". Buvo nurodyta, kad taikos akcija siekiama apsaugoti Kinijos reaktionierius ir Amerikos agresiją laikomas pajėgas Kinijoje. Esą, prieš 3 milijonų liaudies armiją belikęs tik vienas milijonas ir keli šimtai tūkstančių kinų nacionalistų armijos.

PALESTINOJE MŪŠIAI

Iš Kairo pranešama, kad Egipto teritorijoje netoli Rafos vyksta didelis mūšis. JA Valstybių misija įspėjo Izraelį, kad Amerika galinti atšaukti nepriklausomybės pripažinimą ir nebeduoti 100 milijonų paskolos, jeigu Izraelio kariuomenė versis toliau į Egipto teritoriją.

BALFO SĄMATA 1949 M.

BALFO valdyba praėjusių metų pabaigoje išleido atsisaukimą į Amerikos lietuvius kviesdama juos prisidėti prie tremtinių šalpos darbo. Nors BALFO seimas pareiškė pagėdavimą sukelti 5 mil. dolerių tam reikalui, bet BALFO valdyba šiais metais paruošė minimalę sąmatą — tik \$962.000. Jeigu kiekvieną iš numatytų įkurdinti 14.000 lietuvių paremti tik \$20, tai jau reikia \$280.000. Tuo tarpu Vokietijoje yra 20.000 vaikų, ligonių ir senelių, kurie pašalpų negali gauti. Duodant jiems tik po \$2.50 mėnesiui, jau išeina \$600.000 per metus (žydai duoda po \$1.00 dienai kiekvienam).

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA
Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaguoja: Redakcinis Kolektyvas
Redaktorius Pr. Rudinskas
Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by Lithuanian League of Canada

KLT SUVAŽIAVIMAS NUKELTAS I KOVO 26-27 D. D.

Kanados Lietuvių Centro Taryba sausio mėnesio 4 dienos posėdyje dar kartą diskutavo visuotinio KLT suvažiavimo klausimą ir nutarė nukelti jį į kovo mėnesio 26-27 dienas.

Suvažiavimui šaukti jau anksčiau buvo išrinkta speciali KLCT komisija. Apie sausio mėnesio vidurį ji sudarys galutinį suvažiavimo šaukimo planą, kurį KLCT vykdys.

Suvažiavimo nukėlimas grindžiamas šiais motyvais: Kanados Lietuvių Taryba savo organizacija, kuri ir vardą jai yra davusi, turi apjungti visas Kanados lietuvių organizacijas ir turi būti visų lietuvių, kurie stovi ant Lietuvos Nepriklausomybės pagrindo, bendrinė organizacija. Tokio pagrindo dabartinė Kanados Lietuvių Centro Taryba laikosi todėl, kad ligšiol dar nėra išryškėjęs galutinėje formoje naujos organizacijos ar persiorganizavimo klausimas. VLIKas yra patiekęs dviem skaitymais priimtą Pasaulio Lietuvių konstitucijos projektą, pati KLC T-ba yra

paruošusi savo organizacijos įstatų projektą ir ligšiol dar tebeveikiama senaisiais Kanados Lietuvių T-bos organizacijos pagrindais. Dėl to yra susidaręs neaiškumas, kuris ligi kovo 26-27 d., tikimasi, visai bus išsiaiškintas, kad šaukiamasis visuotinis Kanados lietuvių organizacijų atstovų suvažiavimas tikrai galėtų būti toks, kuris galėtų kalbėti visų Kanados lietuvių vardu ir tikrai apjungtų visus lietuvių, per jų organizacijas, į vieną galingą visų Kanados lietuvių vienybę.

Kovo 26 ir 27 dienos yra galutinai nustatytos ir toms datoms visos Kanados lietuvių organizacijos, kurios stovi ant Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės pagrindo, prašomos ruošti — daryti savo susirinkimus, rinkti atstovus ir nustatyti datai siųsti juos į Montrealą.

Esant tuo reikalu kokių neaiškumų, prašoma kreiptis į KLCT adresu: Lithuanian League of Canada, 2576 Sheppard St., Montreal 24, Que.

Permainos Redakcijoje

Kanados Lietuvių Centro Tarybos posėdis 1948 m. gruodžio mėn. 21 d. nutarė „Nepr. Lietuvos“ redaktorių pakviesti seną žurnalistą, ilgametį „Lietuvos žinių“ Lietuvoje ir „Lietuvių žodžio“ tremtyje vyr. redaktorių Joną Kardelį ir prie jo sudaryti visas sroves atstovaujančią redakcinę kolegiją.

Dabartinis „NL“ redaktorius p. Pr. Rudinskas sutiko perimti „NL“ administraciją ir spaudos b-vės reikalų tvarkymą, rezervuodamas sau teisę

savo nusistatymą persvarstyti, jeigu numatytoji kolegija nebūtų sudaryta.

Jonas Kardelis jau yra atvykęs į Montrealą ir paskutiniame posėdyje buvo paprašytas rūpintis kolegijos sudarymu, vadovaujantis KLCT nurodymais.

Kanados Lietuvių Centro Taryba išreiškė didelę savo padėką buv. redaktoriui p. Pr. Rudinskui ir ligšiol be atlyginimo tvarkiusiam administracijos reikalus p. K. Toliušiu.

Kancios biciuliams Kanadoje

Kaip žinoma, be tūkstančių kitų mūsų tautiečių, laisvosios Kanados žemė yra pasiekusių nemažą skaičių ir Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buvusių politinių kalinių.

Kad nors retkarčiais susirinkus kancios biciuliams į vieną būrelį, pasikalbėjus, pasitarus ir, pagal turimas jėgas, šį tą nuveikus, yra kilęs sumanymas visus, esančius Kanados žemėje buv. politinius kalinius suregistruoti ir turėti jų tikslus adresus.

Šis reikalas liečia įsteigimą Kanadoje Lietuvos Rezistencijos buv. politinių kalinių seniūnijų ar skyriaus (tas priklausys nuo esamų narių skaičiaus), kurio centrine buveine yra numatomas To-

rontas, nes čia randasi LRb PK Sąjungos apie dvyliką narių. Be to, čia gaunama iš Centro V-bos visa reikiama medžiaga ir informacijos.

Tuo tikslu, visi atkilusieji į šią šalį LRbPK Sąjungos tikrieji nariai (turintieji Sąjungos liudijimus), prašomi prisijusti apie save žinias: vardą, pavardę ir tikslią gyvenamąją vietą šiuo adresu: Pr. Alšėnas, 52 Beatrice St., Toronto 3, Canada.

Pravedus narių registraciją, galimu būdu visi biciuliai būsime painformuoti ir apie mūsų tolimesnę veiklą.

Mūsų tikslas — nepalauti ir toliau kovojus dėl Tėvynės laisvės!

Iniciatoriai — Toronte.

DEMESIO

1949 m. sausio mėn. 15 d. Hamiltono Lietuvių Jaunimo Klubas rengia

didžiuli soku vakara

su įvairia programa ir bufetu.

Vakaras įvyks lenkų salėje (644 Barton St. E.). Pradžią 8 val. kviečiame visus lietuvius pasinaudoti gera proga ir linksmiai praleisti vakarą.

Hamiltono L.K.J. Valdyba.

KLT Statuto Projektas

Šis straipsnis buvo paruoštas ryšium su numatytu suvažiavimu. Dedame jį kiek sutrumpinę ir pakeitę dėl įvykusio suvažiavimo atidėjimo, tikslu supažindinti skaitytojus su jau išsiuntintu skyriams statuto projektu. — Red.

Po ilgo ruošimo ir svarstymo pagaliau išsiuntinėtą K. L. T. statuto projektą. Nėra abejojimo, kad K. L. T., kaip vienintelės bendros visų Kanados lietuvių organizacijos pagrindai, rūpi ne tik skyriams ir jų nariams, bet ir visai visuomenei.

K. L. T. statutą buvo stengiamasi paruošti Pasaulinės Lietuvių Bendruomenės Konstitucijos dvasioje. Kanada šiam uždaviniui yra dėkingas kraštas, kadangi joje dar nėra ryškaus politinio susiskaldymo, jei neskaityti komunistų, ir nėra kitų viso krašto mastu organizacijų. Užtat visiems priimtinių šios organizacijos pagrindų sudarymas gali būti tolygus sėkmingam Kanados lietuvių organizacinės problemos išsprendimui.

Statuto projektą sudaro dešimt skyrių su 64 straipsniais, būtent: I — Bendrieji nuostatai, II — Nariai, III — KLT Skyrius, IV — Seimas, V — Centro Valdyba, VI — Centro Kontrolės Komisija, VII — Garbės Teismas, VIII — Lėšos, IX — Likvidacija ir X — Pereinamieji nuostatai. Organizacijos uždavinius nusako pirmasis skyrius, kurį paduodu ištais:

I — Bendrieji nuostatai:

1. Kanados Lietuvių Taryba (KLT) yra nepartinė organizacija, siekianti apjungti šiam krašte gyvenančius lietuvių kovai už laisvą, nepriklausomą, demokratinę Lietuvą.

2. KLT tikslas — žadinti narių meilę lietuviškai kalbai ir savo tautos praečiai, remti lietuvišką šeimą, mokyklą ir kitus tautinės kultūros židinius, ugdyti narių demokratinę susipratimą bei solidarumą ir sąmoninti narius dėl Lietuvos tautos siekimų.

3. KLT savo veikloje lojaliai vykdo Kanados įstatymus ir jos valdžios potvarkius bei įsakymus, rūpinasi savo narius supažindinti su Kanados santarka ir ugdyti juos gerais krašto piliečiais.

4. Savo tikslui siekti KLT:

a) registruoja narius;

b) organizuoja lietuvių mokyklas, vaikų darželius, kursus, bibliotekas, skaityklas ir kitas tautinio auklėjimo bei švietimo įstaigas;

c) leidžia knygas, laikraščius ir kitus periodinius bei vienkartinis spausdinius;

d) organizuoja paskaitas, koncertus, vaidinimus, parodas ir kitus kultūrinius parengimus bei pramogas;

e) moraliai ir materialiai remia lietuvišką šeimą ir rūpinasi kitais narių socialiniais reikalais;

f) palaiko ryšius su lietuvių organizacijomis Kanadoje, JAV ir kitose šalyse;

5. Tikslu derinti Kanados krašte esančių lietuvių organizacijų siekimus lietuviškos veiklos srityje, KLT kviečia religinių, politinių, kultūrinių, savišalpos, profesinių draugijų, klubų bei kitų lietuvių organizacijų atstovus sudaryti bendrą demokratinę organą Lietuvių Tautos interesams Kanadoje ir kitose šalyse atstovauti.

Šio organo sudarymo tvarką ir jo funkcijas nustato atskiros taisyklės.

Toliau, iš statuto projekto aiškėja, kad K. L. Tarybos nariu gali būti kiekvienas nuolat Kanadoje gyvenantis lietuvis, kuris nepriešingai KLT tikslams. Skyrių gali sudaryti nemažiau kaip dešimt narių, gyvenančių vienoje vietoje ar apylinkėje. Skyriuose iki 15 narių renkamas tik įgaliotinis ir kontrolierius. Vyriausias organizacijos reikalų sprendėjas yra KLT seimas, į kurį skyriai iki 50 narių renka vieną atstovą, iki 100 — du, iki 150 — tris ir t.t. Visi skyrių ir centro organai renkami vieniems metams įprasta demokratine tvarka. Centro valdybos businės vietą nustato KLT seimas. KLT lėšas sudaro įstojamasis ir mėnesinis nario mokestis, kultūrinių parengimų ir pramogų rinkliavos, aukos, palikimai, dovanos ir kitos pajamos. Seimas nustato kuri skyrių pajamų dalis tenka centro valdybos reikalams. Iki tikrųjų valdomųjų organų išrinkimo būsimame seime, centro valdybos ir centro revizijos komisijos parei-

gas eina laikinoji Centro Taryba ir laikin. Centro Revizijos Komisija.

Pirminį statuto projektą paruošė dabartinis Toronto KLT skyriaus pirmininkas teisininkas B. Sakalauskas, o galutinį projektą, kurį peržiūrėjo statuto komisija ir priėmė su dabartiniais pakeitimais K. L. C. T., — teisininkas Dr. Daukša, Montreale.

Taip bendrais bruožais atrodo jau egzistuojančios KLT organizacijos statuto projektas. Nesileisime į detalesnį jo nagrinėjimą, nes techniškai valdomųjų organų rinkimo tvarka ir jų kompetencija visai atitinka kitų demokratinų organizacijų statutus.

Sunkiausiai bus sprendžiamas šio statuto penktasis straipsnis, kuris kalba apie visų Kanados lietuvių organizacijų demokratinės atstovybės sudarymą. Šis straipsnis būsima seimą lyg ir suskaldytų į dvi dalis: pirmąją — KLT kaip organizacijos galutiną suformavimą ir antrąją — kaip visų Kanados lietuvių organizacijų atstovybės sudarymą. Pirmoje dalyje — KLT organizacijos statuto priėmimo ir jos valdomųjų organų rinkimuose, — sprendžiamuoju balsu dalyvautų tik KLT skyrių atstovai ir KLC Taryba su Rev. Komisija, o antroje — visų Kanados lietuvių organizacijų atstovybės sudaryme, — visų organizacijų atstovai.

Dabartinė KLT organizacija reiškiasi beveik išimtinai kaip pavienių asmenų kultūrinė organizacija, todėl pagrįstai jai prikišama, kad ji nebeatitinka savo nešiojamam vardui — Kanados Lietuvių Taryba, kuris savo esmėje reiškia organizacijų atstovavimą. Užtat būsimojo seimo uždavinys ir bus — rasti kelius, kuriais būtų įteisintas tas vardas sudarant atitinkamą organą organizacijų atstovavimui ir kartu pasirūpinti, kad nepakriktų jau veikianti Pasaulinės Lietuvių Bendruomenės dvasioje kultūrinė organizacija, susibūrusi KLT skyrių formoje, kuri žymiąją dalį visuomeninio darbo šiandien Kanadoje ir dirba.

Pr. Rudinskas.

Kanados Lietuvių Centro Tarybos vicepirmininkas org. reikalams.

„NL“ uzkariauja Kanada

124 prenum. per diena. „NL“ i Kinija

„Nepr. Lietuvos“ vėjus vyksta nepaprastu pasisekimu. Kaip Naujų Metų dovaną, „NL“ administracija gavo pirmąją dieną 124 prenumeratas ir antrąją dieną 99 prenumeratas! Du jų trečdaliai — naujos. Vajui pirmauja Hamilton, Lietuvių Jaunimo Klubo sekretorė Pr. Klungytė-Zymantienė su 77 prenumeratomis, Val d'Or KLT skyriaus platintojas J. Žurlys su 72 prenum., Norandos KLT skyriaus platintojai St. Dalius ir Strimaitis su 40 prenumeratorių, Toronto KLT skyriaus platintojas A. Žižys

su 28 prenum., St. Catharines KLT skyriaus platintojas Ig. Šajauka su 22 prenum. ir t.t. Daugelis, užsisakydami laikraštį, atsiunčia aukų, tačiau, tikimės, skaitytojai neužsisgaus, jeigu jų šia proga visų suminėti dar negalėjome.

„Nepr. Lietuva“ mielai laukiama Europoje, Anglijoje, Pietų Amerikoje, Australijoje, o šiomis dienomis gavome prašymą ją siųsti net į Kvantungą, Kinijoje, kur dirba du lietuviai misijonieriai!

Tautiet! Jeigu „NL“ taip laukiama net už marių, toli nuo Kanados, ar gi Tamsta liksi be jos?

Nauja Valdyba

Lietuvių skaičius Winnipege gana greitai didėja. Visuomeninis lietuvių gyvenimas taip pat gyvėja. Gruodžio 12 d. Lietuvių klubo salėje įvyko KLT Winnipeg skyriaus visuotinis narių susirinkimas. Susirinkime dalyvavo apie 50 lietuvių. Susirinkę lietuviai išklaušė buv. valdybos veiklos pranešimo ir išrinko naują valdybą į kurią įėjo Matulionis, Zavadskienė, Smaizienė, Januška M. ir Urbonas Al. Malonu pastebėti, kad į valdybą pateko tik 2 dipukai, o 3 seniau čia gyvenę lietuviai. Į revizijos komisiją išrinkti: Liaukevičius Pov., inž. Juozapavičius ir Urbonienė O. Į parengimų komisiją — Simonavičius J., Račys J., Dauguvietytė, Matulevičius Ant., Januška Vinc., Klimaitė ir Klevinaitė.

Susirinkime buvo padaryta rinkliava „NL“ remti (J. Račio pasiūlymu). Surinkta \$24.30 aukų. Po \$5 aukojo Januška M. ir Liaukevičius Pov., kiti po mažiau.

Į atstovų suvažiavimą Montreale išrinktas Liaukevičius Pov. Gyt. Buteika.

„NL“ vėjus pratesiamas iki 1949.II.26

Kadangi „NL“ vėjus pradžia buvo gerokai suvėluota ir kadangi tik dabar jis pasiekė savo viršūnę, tai praėjusio, 1949 m. sausio mėn. 4 d., Kanados Lietuvių Centro Tarybos posėdyje nutarta va-

jų pratęsti iki vasario mėn. 26 d. ir užbaigti jį dideliu koncertu-baliu, Montreale.

Taipgi ir kitose vietose, kur tai galima, prašoma tų dienų balių ir jo pelną skirti „Nepriklausomai Lietuvai“.

Trumpos Zinios

Gruodžio 21 d. New Yorkan "Marine Flasher" laivu atvyko 25 lietuviai, kai kurie su šeimomis. Tarp jų prof. Balys Vitkus.

* * *

Laivu "Marine Marlin" gruodžio 23 d. atvyko 9 lietuviai, dauguma su šeimomis. Jų tarpe operos dirigentas Vyt. Marijošius.

* * *

BALFo įgaliotinė, p. Elena Devenienė praneša, kad Amerikos lietuviai privalėtų skubiai sudaryti 20.000 butų ir darbų garantijų, jei norima padėti sveikiems lietuviams tremtiniams atvykti Amerikon. Kanados lietuviai čia amerikiečiams negali padėti, bet savo keliu, galėtų parūpinti darbo sutarčių ir butų (pav. siuvėjams) ir tokiu būdu padėti tuštinti stovyklas Vokietijoje.

* * *

Manitobos provincijos, Kanadoje, galva Wm. C. Ross, pripažino, kad komunistams nepavykę pritraukti išvietintų ateivių prie savęs.

* * *

Čekų fanatikai komunistai padeda pasienio sargybai gaudyti iš Čekoslovakijos norinčius pabėgti demokratius. Sakoma, jų pabėgę 61 seimo narys, 9 buvę ministrai, 6 generolai ir 600 karininkų. Už

bandymą pabėgti kalėjimuose sėdi apie 15.000 čekų.

* * *

BALFo pirmininkas praneša, kad jau esą prisiūsta butų-darbo 4.505 garantijos, kurios apimačios apie 13.000 išvietintų lietuvių. Gaila, dėl Amerikos valdininkų nerangumo ir žydų landumo, iki šiol iš 205.000 leisto įvažiuoti į Ameriką kontingento įsileista tik 1.663.

* * *

Toronto lietuvių šv. Jono bažnyčia vykusiai ir skoningai pagal lietuviškus motyvus išdekoruota. Darbą atliko naujai įsisteigusi "G.G.J." bendrovė, kurią sudaro "dy-pukai".

* * *

Paryžiuje leidžiamam "Revue Parlementaire", kuris ateina "Nepr. Lietuvos" redakcijon, lapkričio 1 ir 15 d. numeriuose tilpo stiprus lenkus kritikuojęs vieno veikėjo Henry de Chambon straipsnis. Sako, lenkai buvę labiau draugingi Hitleriui, kaip Prancūzijai ir rūpinęsi prievarta ištautinti lietuvius ir ukrainiečius. Laikraštis taip pat įdėdą gražią ir įdomią prancūzo Ernest Pezet kalbą apie Lietuvą, pasakytą žmogaus Teisių Sąjungos posėdžiuose, Sorbonne mieste, gegužės 31 d.

Dar tuo paciu susiorganizavimo

klausimu

(Straipsnis diskusinis)

Išrinktųjų atstovų suvažiavimų. Jis gal taip pat žino, kad demokratinėje santvarkoje visame pasaulyje demokratija vykdoma per visuotinius rinkimus, tad kur ten demokratinio principo paneigimas? Bet ištikrųjų ne apie tremties gyvenimą šiandien mums svarbu kalbėti. Mums rūpi emigracinis gyvenimas Kanadoje.

Čia Kanadoje lig šiol buvo daugybė lokaliųjų, savo miesto ribų neperžengiančių, savišalpos ir kultūrinių organizacijų, bet nebuvo jokios visus lietuvius apjungiančios organizacijos. Pirmasis bandymas sukurti K. L. T., kaip organizaciją apjuosiantį organą, pasibaigė nesekmingai. Visos organizacijos liko gyventi savą gyvenimą, o K. L. T. virto asmenų, individų susivienijimu. Tai yra gyvenimiškas faktas. Šiandieną reikėtų svarstyti, kaip tą K. L. T. paversti organizaciją apjungiančiu organu. Deja, tai labai sunkus ir nedėkingas uždavinys. Kaip pasiseks su juo susidoroti suvažiavimui, sunku spėti.

Šiandien betgi yra aišku, kad branduolys ar ašis būsimajam visos Kanados lietuvių susibūrimui tegali būti vien toji organizacija, kuri yra pajėgiausia, gausiausia ir apima visą Kanados teritoriją. Tai yra dabar K. L. T. vardu veikianti organizacija, turinti net 18 savo skyrių. Žinoma, kad ir didžioji atsakomybės dalis dėl visko teks šitai orgaizacijai. Man rodos, svarbiausias dalykas yra išlaikymas vieningumo ir pastovios linijos pačios šios organizacijos viduje. O šitam reikalui p. G. tezę, man rodos, tikrai nepatarnauja.

Lig šiol šioje organizacijoje tilpo ir dirbo kiekvienas, kam brangi Lietuva, kas nori ir svetimoje žemėje išsaugoti lietuvišką žodį, lietuviškus papročius, lietuvišką dvasią, kas stoja už savo krašto laisvę. Tuo tarpu p. G. nori įnešti į ją politinį momentą. Argi čia politinis reikalas? Visoje šios organizacijos veikloje ir uždaviniuose tėra vienas vienintelis politinis momentas būtent kova dėl Lietuvos nepriklausomybės. Bet argi šiuo atžvilgiu kas nors iš lietuvių turi skirtingų nusistatymų? Argi tam reikia į organizaciją įvesti partinę mo-

zaiką? Priešingai. To reikėtų vengti. Iki šiol buvo geras reiškinys K.L.T. gyvenime, kad joje niekur nebuvo prasiškiusių partinių politikų, t.y. asmenybių su grynai partinio politiko, partinio veikėjo etikete. Šito reikėtų ir toliau saugotis. Nes vienos ar kitos šitokios asmenybės pasirodymas tuoju išsaus reakciją iš kitų pusių. Rezultate prasišės trynimasis ir rietenos. O argi tam skirta ši organizacija? Jos reikalas yra lietuviškos dvasios išlaikymas, lietuviškosios kultūros puoselėjimas emigracijoje. Tai grynai kultūros reikalas. Tiesa, ir aš nesu naivus, žinau, kad kiekvienas žmogus turi savo politinį nusistatymą, turi ir savo pasaulėžiūrą. Tačiau vienas dalykas yra turėti nusistatymą, o kitas dalykas yra gyvenimą praleisti kovojant dėl savojo politinio nusistatymo įgyvendinimo. O šito šiose kanadiškose sąlygose mums jau nereikia, nes mums rūpi ne politinė santvarka, bet lietuviškumas, lietuviškoji dvasia ir kultūra. Čia ne partijų sritis. Jos veiks Lietuvoje.

Ponas G. gal ir man prikiš norą "vienybės ir susiklausimo" vardu kažką užgrobti, pasak jo "totalizmą" (kažin ką tas žodis reiškia, p. G.?), nedemokratiškumą. Aš norėčiau tik pastebėti, kad demokratijos principų paprasčiausias vykdymas, visų pripažinimas, yra rinkimai. Suvažiavimo atstovai bus renkami, tad kaip K.L.C.T. narys, ir dar vicepirmininkas, p. G. iš anksto gali pasirūpinti, kad rinkimų taisyklės nebūtų anų kažkokių baubų tarnyboje. Aš norėčiau tikėti, kad naujieji organai suvažiavimo bus renkami ne žiūrint p. G. siūlomų politinės pusiausvyros principų, bet žiūrint tik individualaus žmonių pajėgumo organizacijos uždaviniams vykdyti. Jei organizacija bus paversta politine atstovybe, bus tikrai liūdna. Jei yra Toronte socialdemokratų būrelis, tai dar nėra jokio pagrindo dirbtinai išsaukti ir kitas partijas. O ką jos čia veiks? Ar jos tvarkys Kanados gyvenimą?

Nežaiskime ugnimi pavojingose vietose.

A. Mikulėnas.

Noranda, 1949. XII. 28.

"La Patrie" apie A. Tamošaitienę

Antras didumo Kanados prancūzų laikraštis "La Patrie" Montreale plačiai aprašė menininkės Anastazijos Tamošaitienės lietuviškų audinių ir rankdarbių parodą, įdėdamas net dviejuose puslapiuose pačios menininkės ir jos mokinių nuotraukas.

Laikraštis, perbėgdamas per A. Tamošaitienės studijas Kaune, Švedijoje, Austrijoje ir per jos laimėjimus tarptautinėse parodose 1937 m. Paryžiuje, 1938 m. Berlyne ir New Yorke, baigia gėrėdamasis lietuviškų audinių grožiu: spavų įvairumu, jų suderinimu ir raštų gausumu.

Buv. mokinės:
M. Baranauskaitė
A. Kraunaitytė
I. Traškevičiūtė
R. Vaidotaitė.

1948 m. apzvalga

Sausis —

- 1 — Britų geležinkelių nacionalizacija.
- 4 — Britų patvirtinta Burmos nepriklausomybė.
- 12 — JAV kongresui patiekiamas didžiausias taikos mecto biudžetas — 39.669.000.000 dol.
- 30 — Nužudytas M. Gandhi, Indijos vadas.

Vasaris —

- 2 — Ceylonas gauna dominijos teises.
- 20 — 8 antikomunistiniai čekų ministrai atsistatydina. Saaro kraštas Vokietijoje prijungiamas ekonomiškai prie Prancūzijos.
- 25 — Komunistų pučas Čekoslovakijoje.

Kovas —

- 10 — Čekų užsienių reikalų ministras Masarykas nusižudo.
- 12 — Anglija, Prancūzija ir Benelux sudaro Vakarų Europos Uniją, kaip antikomunistinį bloką.
- 14 — JAV senatas patvirtina Europos atstatymo plano projektą.
- 28 — Komunistiniai rinkimai Rumunijoje.
- 31 — Sovietai pradeda prekių ir keleivių transporto kontrolę į Berlyną.

Balandis —

- 6 — Suomija pasirašo 10 metų karo sąjungą su SSSR.
- 14 — Anglija panaikina mirties bausmę penkiems metams.

19 — Chiang Kai-Shek išrenkamas Kinijos prezidentu.

- 26 — Anglų karalius ir karalienė švenčia sidabrinės vestuves.

Gegužė —

- 1 — Nužudytas graikų teisingumo ministras.
- 5 — Atsistatydina Belgijos vyriausybė.
- 14 — Baigiasi Britų mandatas Palestinoje. Paskelbiamas Israelio valstybės įkūrimas.
- 22 — Rumunijos karaliui atimama pilietybė.
- 30 — Komunistiniai rinkimai Čekoslovakijoje.

Birželis —

- 7 — Benešas, Čekoslovakijos prezidentas, atsistatydina.
- 16 — Susirėmimas tarp streikuojančių angliakasių ir kariuomenės Prancūzijoje.
- 18 — Įvedama nauja valiuta Vak. Vokietijoje.
- 19 — Sovietai sustabdo susisiekimą tarp Vak. Vokietijos ir Berlyno.
- 28 — Kominformas pasmerkia Tito.

Liepa —

- 1 — Rusija pasitraukia iš alijantų komendantūros Berlyne.
- 22 — Newfoundland plebiscitas už prisijungimą prie Kanados.
- 29 — pasaulinė Sporto Olimpijada Londone.
- Rugpjūtis —
- 12 — Kosenkina iššoka iš rusų konsulato New Yorke.

25 — SSSR nutraukia konsularinius ryšius su JAV.

Rugsėjis —

- 1 — Paskelbiama šiaurės Kinijos Liaudies vyriausybė.
- 4 — Atsisako nuo sosto Olandijos karalienė. Sostą užima jos dukterė Juliana.
- 17 — Nužudytas UN tarpininkas Palestinoje grafas Bernadote.
- 21 — UNO susirenka Paryžiuje.
- 26 — Vakarai ir Rytai Maskvoje nutraukia derybas dėl Berlyno blokados.
- 29 — Maršalas Montgomery paskiriamas Vakarų Europos Unijos gynybos šefu.

Spalis —

- 2 — SSSR reikalauja uždrausti atominę bombą.
- 25 — SSSR vetuoja UN planą baigti Berlyno blokadą.
- 29 — Anglija nacionalizuoja plieno pramonę.
- Lapkritis —
- 2 — Trumanas išrenkamas JAV prezidentu.
- 12 — Buv. Japonijos premjeras Tojo nuteisiamas mirti.
- 14 — Gimė Anglijos sosto įpėdinis.
- 26 — Airija atsiskiria nuo Britų imperijos.

Gruodis —

- 5 — Berlyne rinkimai. Komunistai boikotuoja.
- 16 — Prancūzai išsprogina Berlyno radio stoties bokštus.
- 19 — Kovos Indonezijoje atsinaujina.
- 28 — Nužudytas Egipto premjeras.

TIK IS KANADOS SIUNCIAMI GERIAUSI MAISTO PRODUKTAI PADEKIME BADAUJANCIAM TREMTINIUI

GERIAUSIAI JUMS PATARNAUS VALDŽIOJE REGISTRUOTA B-VĖ "HELP"

HELP priima maisto siuntinių užsakymus į visas Vakarų Europos valstybes, išskiriant USSR kontroliuojamas.

HELP patarnauja Kanados ir J.A. Valstijų žmonėms. Siuntiniai siunčiami greičiausiu Kanados pašto laivinkystės keliu.

HELP pilnai garantuoja už siuntinio pristatymą adresatui; kiekvienatveju persiunčia Tamstai pakvituotą orderį.

SIUSKITE LAISKA SU UZSAKYMU SIANDIEN:

(Pageidaujama, kad pavardės ir antrašai būtų parašyti aiškiai, drąknotom raidėm. Už klaidingai paduotus antrašus HELP neatsakys.)

HELP Reg'd P. O. Box 777 Place D'Armes, MONTREAL 1, QUE., CANADA.

SIUNTINYS Nr. 1

Tik \$10.00

(su įpakavimu 20 svarų)

- 5 svarai kiaulinių TAUKŲ
- 2 svarai KAVOS (pupelių)
- 5 svarai CUKRAUS
- 2 svarai kenuotos MESOS
- 1 svaras GRIETINĖS
- 1 svaras RYZIŲ
- 1 svaras KAKAVOS.

SIUNTINYS Nr. 2

Tik \$6.00

(su įpakavimu 10 sv.)

- 4 sv. KIAUL. TAUKŲ
- 1 sv. KAVOS pupelių
- 1 sv. MĖSOS
- 1 sv. CUKRAUS
- 1 sv. KAKAVOS

SIUNTINYS Nr. 3 Tik \$6

8 sv. kiaul. TAUKŲ

SIUNTINYS Nr. 4 Tik \$7.

- 2 sv. ARBATOS
- 4 sv. KIAUL. TAUKŲ
- 1 sv. MĖSOS
- 3 gab. TUAL. MUILO

P-lę

DANUTĖ ARMĖNAITĖ

ir p.

JUOŽA STANKEVIČIŲ

sukūrusius lietuvišką šeimos židinį sveikina

S. Z. Gasiūnai.

LITERATŪRA IR KULTŪRINIS GYVENIMAS

Intelektualu Kongresas

Pernai rugpjūčio pabaigoje, Wroclavo (Breslau) mieste, Lenkijoje posėdžiavo įdomus "Pasaulinis Intelektualų Kongresas", apie kurį tik dabar pradeda pasirodyti nuodugnesnių žinių. Aiškėja, kad Maskva šiuo kongresu norėjo dar vieną iškamšą savo propagandai sukurti, nes kitos jau nubluko. Girdi, žiūrėkite, žmonės: viso pasaulio "intelektualai" eina su Stalinu prieš Amerikos ir Anglijos "imperializmą"!

Tačiau, kongreso kvietėjai padarė klaidų, kurios niekais pavertė diktatoriaus užsimojimą. Viena, pakviestas amerikonas profesorius Bryn J. Hovde, naujos aukštosios visuomeninių studijų mokyklos rektorius New Yorke (New School for Social Research). Antra, dalyvavo ir United Nations kultūros ir švietimo komisijos pirmininkas, anglas mokslininkas Julian Huxley. Šie į Sovietinį propagandos malūną užpylė ne vandens, bet demokratinio žvirgždo, kuris raudonąsias ginas pagadino.

Kvietimai buvo išsiuntinėti Wroclavo ir Paryžiaus universitetų rektorių vardu. Dienotvarkėn pastatytas taikos klausimas ir klausta, ar intelektualai, savo įtaka ir kooperavimu, galį neprileisti kito pasaulinio karo. Kilniu tikslu apkaišytas kongresas, betgi buvo suorganizuotas kaip komunistinis mitingas. Nepasikirtos komisijos iškeltiems klausimams spręsti ir raportus ar rezoliucijas paruošti. Apsiribota vien bendrais posėdžiais ir delegatų kalbomis, kuriose viešpatavo gražbylystė ir propaganda.

Propagandai toną davė draugas Fedejevas iš Maskvos. Sako, karą laimėjo viena Sovietų Sąjunga ir jos talkininkai "lenkai". "Amerikos imperializmas" dabar graso "liaudies demokratijoms" ir nori užvaldyti pasaulį. Prieš jį stoja Sovietų "kultūra", kuri, sako, mylinti taiką ir protu paremtą dorą. Kas prieš Sovietus stoja, tas "žvėris", "šuva", ir taip toliau, ir taip toliau. Ir kultūringas tas draugas Fedejevas!

Anglas Stapleton nurodė, kad pasaulyje ne dvi, viena kitai priešingos, kultūros, kaip Fedejevas melavo, bet daugelis visokių kultūrų, kurių tikslas privalėtų būti viena kitą pažinti ir taikoje gyventi. Anglas profesorius istorikas A. J. Taylor pareiškė, kad šis intelektualų kongresas labiau karu kvepia, kaip taika. Intelektualo pirmoji pareiga, rodos, privalėtų būti, intelektą vartoti, tai yra, protauti. Jis patarė rusams sužmoninti savo protavimą ir ieškoti būdų kitas tautas supažinti.

Amerikos delegato, profesorius Hovde, nenorėta leisti net kalbėti. Tik jam pagrąšius kongresą apieisti, kongreso vadai nusileido. Jis pasmerkė visą komunistinę ideologiją ir nurodė jos liūdnas pasekas Sovietų Sąjungoje ir kitur. Pasaulio intelektualų pareiga, sakė prof. Hovde, yra:

1. Ieškoti tiesos ir pagal savo supratimą ją laisvai kitiems skelbti.

2. Reikalauti, kad tiesos ieškotojams (ar jų šeimoms) nebūtų grąsoma pabaudomis ir mirtimi, jei jie netūpčioja prieš "linijas".

3. Kiekvienai tautai pripažinti teisę save valdyti, sveltims nesikišant, o kiekvienam tos tautos luomui pripažinti teisę toje savivaldoje dalyvauti.

4. Mokslas, spauda ir švietimas turi būti nevaržomi ir jų padariniai laisvai iš krašto į kraštą perduodami.

Amerikono demokratinė programa, išskyrus kelis amerikonus ir anglus, buvo kitų delegatų šalta tyła sutikta. Tas parodė tikrąjį šio intelektualų kongreso veidą. Šaltai sutikta ir Juliano Huxley siūlymas priešintis pastangoms mokslą ir kultūrą perskelti į dvi nesusikalbančias dalis.

Sovietai pajuto reikalą atsakyti ir iškišo Pravdos Zaslavskį, iš kurio kalbos visi dalyviai pajuto, kokį netikrą rytojų pergyvena Sovietų intelektualai.

Kongresui buvo pasiūlyta Sovietų delegacijos parašyta rezoliucija, kurion neleista įdėti pakeitimų. Svarbiausias jos tikslas buvo paskelbti Ameriką ir Vakarus kito karo (jei kiltų) vieninteliu kaltininku. Pastangos įdėti rezoliucijon įpareigojimą intelektualams ieškoti tiesos ir siekti laisvės ją skelbti žmonijai, nuėjo niekais. Kongreso vadai juk nenorėjo, kad žmonija protautų.

Ši rezoliucija nepraėjo vienbalsiai. Iš amerikonių 23 balsavo už (tarp jų du New Yorko komunistų dienraščio Daily Worker "intelektualai"). 7 prieš, 2 susilaikė. Trylika anglų balsavo prieš. Tokiu būdu, kongreso šaukėjai pralaimėjo, nes pagal komunistų sistemą tokie kongresai privalo, jei ne vienbalsiai, tai bent 99% balsuoti už (atsiminkime Lietuvos "liaudies seimo" rinkimus ir balsavimus). Sovietų rašytojas Ilja Erenburgas dėlto smarkiai supyko ir balsavusius prieš išvadino "idiotais" ir "minkštapročiais". Į tai vienas anglas daug gudriau atsakė: "Viso pasaulio intelek-

Virinamas kiausinis

(Pasekant T. S. Eliot dvasia)

Aš dangų garbės netrokšiu; Ten sueisiu Gėdiminą — Naują Vilnių suplanuosim, Lenkams-rusams ne'tiduosim.

Ir turtų ten nes'vaikysiu, Nes sutiksiu mil'jonierių — Aukso Vartuos atsistoję, Tegul nuošimčiai mums

groja!

Aukštų žmonių neieškosiu, Juk sutiksiu Kleopatrą — Ji papasakos dalykų, Ką nežino mano Katrė.

Ten nuobodi bus Katriutė, Nes matysiu gal Birutę, Gal dainų nupins Maironis, Šokius komponuos Čiurlionis.

Vyt. Širvydas.

tualai vienykitės! Jūs nieko neprarasite, tik savo smegenis!"

Namo grįžę demokratiniai delegatai pareiškė, kad į panašų kongresą vis dėlto ir vėl važiuotų, nes gauta progos pasisakyti prieš komunizmo kvailybes jų pačių tvirtovėje ir pasauliui iškelti jų ne intelektualinį, bet gyvulinį elgesį. Protui reikia laisvės, ne cenzūros. Kitaip, civilizacija ir kultūra negali augti, plėtotis ir tobulėti ir turėtų grįžti į beždžionių amžių.

Negalima patirti, ar šiame kongrese dalyvavo bent vienas Lietuvos intelektualas. Jaučiame, kad pasilikusių inteligentų gyvenimas Lietuvoje nekoks. Galima spręsti ir iš to, kas dedasi Sovietų Sąjungoje. Ten partija ir politika baigia išvanoti beveik kiekvieną žymesnį proto žmogų.

Pavyzdžiui, biologą profesorį Zebraką partija išvanojo už prisilaikymą vienuolio Mendelio rastų gamtos dėsnių, kad iš obelies tik obuoliai, o ne komisariukai gali išaugti. Pagal partijos pažiūras, atatinamos sąlygos, laiko bėgyje, galima iš obelies išauginti ne obuolių, bet komisariukų.

Pasmerkta prof. E. Varga, žymus ekonomistas, nes jis drįso tvirtinti, kad paskutinis karas kapitalizmo nepaguldė, bet dar sustiprino. Didžiojo Teatro direktoriai Maskvoje gavo vėlinių už "vėliniškai buržuazinės" muzikos vartojimą, o juokų laikraštuko Krokodil redaktorius kitaip pasišaipė, kai partija jį išbarė už nemokėjamą ganėtinai sovietiskai iš Amerikos šaipytis. Sovietų filmininkai, esą, "be idejų", o architektai pamėgdžioja Vakarus savo statybos projektuose. Sovietų tapytojai nesuprantą rusų liaudies "vidašios dvasios", o žymus rašytojas Dostojevskis (jau senai miręs) tinkas tik "Wallstryto klapčiukams". Gavo raudono vėjo ir kompozitoriai Šostakovičius, Prokofjevas, Kačaturian ir Miakovski. Gavo visi — poetai, rašytojai, net raudonosios armijos karininkai.

Tokiuose raudonuose vėjuose, aišku, joks intelektualinis darbas ne tik Maskvoje, bet ir Kaune, ar Vilniuje negalimas.

Intelektualų kongresas nieku intelektualams nepadėjo, tik Vakarams dar labiau akis atidarė.

Vyt. Širvydas.

Rastai ir rasytojai

— Vokietijoje einanti "Mintis" sako: Nesuklysim pasakę, kad tremties spauda bus aukso raidėmis į istoriją įrašyta. Kai, po valiutos reformos, išrodė, kad visas mūsų kultūrinis gyvenimas susvyravo, spauda ir toliau žengia pirmyn nesuklupdama". Tačiau, sako, reikėtų ir apie ateitį pagalvoti. Gal būtų gerai, Lietuvių žurnalistų Sąjungai persitvarkyti į tokią vienetą, kuris sugebėtų apimti jau ne vien Vokietiją, bet ir viso pasaulio lietuvių spaudos darbininkus.

— Žinomas mūsų bibliografas Al. Ružancovas, sako, suregistruvęs 1945 m. 93 lietuviškas knygas; 1946 m. — 268; 1947 m. — 228; 1948 m. — 150. Spaudai esą paruoštos 173 naujos knygos, kurios pasirodysią 1949 metais. Tokiu būdu, tremtyje jau išėjo 739 lietuviškos knygos.

— Čikagoj einas dienraštis "Naujienos" įdėjo Kleopo Matusevičiaus platų straipsnį "Mykolo Biržiškos Spaudos Darbas". Pasirodo, p. Biržiška pradėjo spaudai rašyti 1903 m. spalio 3 d. Jam dabar 66 metai. Lietuviškai Enciklopedijai, sako, pagaminęs daugiau kaip 5.000 straipsnelių.

— Amerikoje kalėdinius, padidintus numerius išleido: Naujienos, Draugas, Sandara ir Dirva, Kanadoje — Nepr. Lietuva.

— Tremtinių stovyklas Vokietijoje lanko literatinis kabaretas "Klumpė". Programoje artistas H. Kačinskas padeklamuoja lietuvių rašytojų kūrybas. Vaidinamas "Konsulas" ir "Amerikonas". Baigiama komedijėle "Prikaltas Prometėjus".

— Įdomiu supuolimu, žinomas japonų rašytojas Dazai nusižudė su trečiąja ar ketvirtąja savo meiluže, baigęs 13-tą skyrių savo apysakos "Sudiev". Tikrai padarė

"sudiev" — ir tai po 13-to, sakoma, nelaimingo numerio!

— Pasaulį išgarsėjęs prancūzas rašytojas, Andre Malraux, pirmiau palinkęs į Maskvą, dabar tarnaujantis De Gaulle, išleido antrą tomą tyrinimų, kas tai yra meninė kūryba. Pirmasis tomas (greitai išpirktas) buvo "Dvasiniai Meno Pagrindai". Antrasis — "Menininko Kūryba". Autorius bando pagal iš visų pasaulio kraštų surinktus kūrybos pavyzdžius nustatyti kūrybos prasmę. Jis linksta išvadai, kad, visgi, žmogaus kūrybinės jėgos gana ribotos.

— Mūsų spauda Vokietijoje paminėjo anglų poetą T. S. Eliot, gavusį Nobelio premiją ir išgarsėjusį savo poema "Waste Land" (Iščiulptoji žemė — Dykynė). Poetas reiškia savo nusivylimą žmonija, kuri per pirmą pasaulinį karą viską, kas gražu, naikino. Jis sako:

Tai mirusi šalis,
Tai kadugių šalis,
Čia akmens statulos
Priiminėja mirusiųjų
Rankoms ištiestas

maldas,

Viršuje mirgant gėstan-
čiai žvaigždėlei.

Vėliau, poetas pakrypo mistikon ir, rodos, linksčiau į žmonijos likimą pradėjo žiūrėti. Šiame numeryje dedame ištrauką iš jo "Virinamas Kiaušinis", kurią lietuviškais motyvais, bet pagal eilėraščio dvasią parašė V. Širvydas.

— Vokietijoje išėjo trumpas lietuvių literatūros kursas gimnazijoms "Lietuvių Literatūra". Parašė Pranas Naujokaitis, išleido Patria.

— Australijoje lietuviai pradėjo leisti rotograviruotą dvisavaitinį "Australijos Lietuvis". Pirmą mėnesį gauti 92 prenumeratoriai. Viso naujakurių Australijon jau pateko apie tūkstantį. Laikraščio leidėjai tikisi kada nors jį spaustuvėje leisti.

1948 m. knygos

Kol kas parašys tinkamą apžvalgą 1948 metais išleistų lietuviškų knygų, gal verta pasižiūrėti, kokios knygos amerikonių rinkoje. Aišku, visų suminėti negalima, nes išleista 9.000 visokių knygų. Bet galima nurodyti kai kurias kryptis.

Apysakų srityje viešpatavo karo ir istorinės praeities temos. Didžiausio pasisekimo (parduota 130.000 egz.) turėjo jauno, 25 metų rašytojo Mailerio apysaka "Apnuoginti ir Negyvi" — apie karą Ramiajame Vandenyne. Daug dėmesio susilaukė ir Churchillio "Ateinanti Audra" ir generolo Eisenhowerio "Kryžiaus Karas Europoje".

Šiaip gerų apysakų Amerikos rašytojai, pasirodo, neparašė. Kritika atkreipė dėmesį į vokiečio rašytojo, Tomo Mann veiklą "Dr. Faustus" ir į prancūzo Alberto Camus "Maras". Mann svarsto menininko ir darbo žmogaus vaidmenį kultūroje, o Camus pavaizduoja maru apsesto miesto gyventojų elgesį laukiamos mirties akyvaizdoje. Abu prieina išvados, kad žmogus yra ne tik medžiaga (kūnas), bet ir dvasia.

Nemaža parašyta ir išleista kryžių apie Sovietus, kurių geriausia gal Sam Welleso

"Europos Veidas", kur jis įtikinančiai pavaizduoja kokią naštą yra maskvišnis komunizmas menkai maitinamai ir per daug darbu apkrautai rusų tautai. Buvęs Amerikos pasiuntinys Lenkijai Bliss nušvietė, kaip Lenkija pateko į Maskvos nasrus, Amerikai visai mažai priešinantis. Anglė Barbora Ward, savo veikalė "Vakarai prie Sienos" vaizdžiai įtikino, kad Vakarų Europai būtina tamprai sąjungai, kitaip ji žengs į bedugnę.

Bendru civilizacijos likimu rašė anglas Arnold Toynbee, kurio "Istorijos Studija" (sutrumpinta laida) buvo gausiai perkama. Jo antroji knyga "Civilizacija Svarstyklėse" sako, kad jei žmonija ir pražūtų (savižūdingo karo pasekoje) nuo žemės paviršiaus, tai gyvybė vistiek iš pasaulio neišnyktų, ir, galbūt, sukurtų naujas, kitokias ir tobulesnes formas.

Kita rimta, į save dėmesį atkreipusi knyga, buvo Williamo Vogto "Kelias Išlikti", kur nurodoma, kaip žmonių skaičius jau pasivijęs žemės našumą juos išpenėti. Fairfield Osborn, savo "Apiplėštoji Planeta" barė žmoniją už aklą ir beatodairinį žemės derlingumo naikinimą, (tarp kitko, sunaikinant miškus).

Vyt. Širvydas.

TEL. VI.6373

6668 DeLorimier Ave.
Montreal, Que.

Albertas J. Norkeliunas

GENERAL INSURANCE VISOKIAUSIA APDRAUDA

Teikiu sąžiningą patarnavimą visose Apdraudos srityse

Pildau valdiškas blankas, darau raštų ir dokumentų vertimus ir t.t.

Valandos: Pirm. ir ketvirt. vakarais nuo 7.00 iki 10.00 ir pagal susitarimą.

LIETUVIAI KANADOJE

A.A. VILIUS JOKŠAS

1948 m. gruodžio 22 d., 18 val., Pamour'e, Ont., žuvo Vilius Jokšas, gim. 1927 m. balandžio mėn. 26 d., Kretinogos aps., Alsėnų km.

Minėtą dieną, po vakarienės, jis nuėjo į paštą parnešti laišku, kurių visi taip laukė iš užjūrio. Staiga ateina žinia, kad Vilius mašinos suvažinėtas kryžkelėje, per kurią kas dieną eidavo į darbą. Tą įvykį matęs pasakoja, kad tą vakarą snigo. Kuomet jis turėjo pereiti pagrindinį kelią, kelyje iš abiejų pusių pusį artėjo dvi mašinos. Pralaidęs mašiną iš kairės, jis skubėjo pereiti kelią. Tačiau, vargšas Vilius visai nematė, kad jo praleistoji mašina jau prasilenkia su kita mašina, kuri po sekundės perkirs jo kelią ir atneš jam mirtį. Lengva mašina, važiuodama dideliu greičiu, trenkė Vilių, kuris mažai ir sudejavo. Kelias buvo slidus ir iki šoferis sulaikė mašiną, Vilius buvo nuneštas apie 40 metrų nuo smūgio vietos. Atvykus darbo draugams ir daktarui, Vilius buvo rastas kraujuose, perskelta galva ir sulaužytomis kojomis. Už dešimt minučių laiko išnyko jo paskutiniai gyvybės ženklai.

Vėlionis buvo palydėtas darbovietės vadovybės, kuri rūpinosi jo laidotuviomis ir vietos lietuvių. Palaidotas South Porcupine R. Kat. kapinėse 1948 m. gruodžio mėn. 24 dieną.

Giminės arba žinantieji jo giminių adresus, dėl likusio turto ir pinigų, kurie, mano-

ma, gali būti išreikalauti iš taksi mašinų bendrovės, informacijai prašomi kreiptis: Bonifacas Sriubiškis, Pamour Ont., Canada.

Viliau, Tu nuėjai ilgus tremtinio kelius, gal būt sunkesnius negu mes. Buvai kupinas džiaugsmo, kad esi baigęs rūpesčius dėl duonos kėsnio tremtyje. Savo pasiimtą darbą dirbai su energija, nes žinojai, kad valgai duoną, uždirbtą savo rankomis, kuri yra daug skanesnė, bet neilgai gyvenimas Tau leido džiaugtis šia laime, tik tris savaites. Tu tikėjai sugrįžti į savo gimtinius namus, kur tėvai, sesutės ir broliai. Visagalinčio ranka mostelėjo Tau užgesti šioje kryžkelėje...

Mes liūdime dėl Tavo tragiškos mirties, kuri Tave pakirto pačioje jaunystėje!

Tebūna lengva laisvos Kanados žemė, Tau Mielas Tautiet!

Pamour lietuvių vardu
Bonifacas Sriubiškis.

TORONTO, Ont.

— Gruodžio 18 d. 20 val., Ukrainiečių salėje (Bathurst St.) KLT Toronto skyriaus valdybos pastangomis buvo suruoštas literatūros vakaras. Jame savo kūrinius skaitė:

Poeziją: Petras Babickas, Pr. Kozulis, Vyt. Peseckas, Vytautas Kastytis, Balys Rukša.

Prozą: Vytautas Tamulaitis — novėlę "Žmogus", Pranas Alšėnas — apybraižą — "Nuvytusios gėlės" ir M. F. Yokubynienė — ištrauką iš apysakos "Gabrielė".

Programai konferavo V. Rukša.

Be to, kadangi literatūros vakaras buvo suruoštas "NL" vėjauš proga, tad spaudos reikalui kalbėjo J. Kardelis ir P. Alšėnas.

— Gruodžio 19 d. 15 val. Parapijos salėje įvyko mėnesinis KLT Toronto skyriaus narių susirinkimas. Susirinkimą atidarė valdybos pirm. B. Sakalauskas. Prezidiumo pirmininku buvo išrinktas Miliauskas, sekretoriumi — p. Staniūnienė.

Darbotvarkėje, be eilės kitų apsvartytų dalykų, dar buvo įdomi J. Kardelio paskaita, kuri buvo pavadinta: "Ką aš mačiau ir patyriau Sovietų Sąjungoje". Tai buvo patiekta pluoštas įspūdžių iš lankymosi toje "rojaus" šalyje.

— KLT Toronto skyriaus valdyba, gautąją iš lapkričio 23 d. minėjimo pelną — 136 dolerius 58 ct. paskyrė tremtinių šelpimui. Už tuos pinigus Europos tremtiniams išsiųsta 270 svarų taukų, kurie buvo įpakuoti į 17 siuntinių. Siuntinių išsiųstą burtų kelių parinktas tris stovyklas: Miuncheno, Liubeko ir Oldenburgo. Pr. Al.

ST. CATHARINES, Ont.

Tvirtu pasiryžimu į šviesesnę ateitį

Pats gyvenimas yra parodęs, kad naujakurio kelias, kur jis nesikurtų, ne rožėmis klotas. Kiekviena kova už savo būvį yra kieta ir reikalauja daug pasišventimo ir ryžtumo. Ypač to reikalaujama iš tų, kurie atsideria svetima-

me krašte, svetimoje aplinkoje ir sunkiose gyvenimo sąlygose. Tvirtos valios pasiryžėliams tie visi sunkumai, kaip rodo daugelis pavyzdžių, nugalimi.

Prieš metus laiko ar anksčiau, atvykę iš vargingų DP stovyklų lietuviai, jau sugėbėjo pramušti sunkaus gyvenimo luobą. Iš daugelio pavyzdžių štai, kad ir St. Catharines lietuvių kolonijos nariai broliai Mykolas ir Juozas Satkevičiai. Tie du broliai, atidurbę ilgą valandą pas darbą, neskirdami sau reikiamo poilsio, lyg kruopščiosios kregždės pavasarį, iki ilgo vidurnakčio lipdė savo gūžtą. Šiandien jie turi progos atsikvėpti savo nuosavame. Broliai Satkevičiai yra pasiryžę pasistatyti ir antrą namą.

Kiti du lietuviai atvykę prieš devynis mėnesius — Galdikas ir Palojanskas, susidėję nusipirko išsimokėtinai gražų namuką.

Šių pavyzdžių lietuvių — savo būvio kovos pionierių — tvirtas pasiryžimas tebūna pavyzdžiu visiems mūsų broliams svetimuose kraštuose.

Darbstumas — gyvenimo papuošalas!

Vacius Venckus.

Netekom jaukios prieglaudos

Nuo skyriaus įsisteigimo iki šio laiko, p. Petro Radze-

vičiaus viešbutyje rasdavome šiltą ir jaukią prieglaudą, skyriaus susirinkimams bei įvairiems pobūviams rengti. Šiomis dienomis aplankė mus liūdna žinia: p. Radzevičius savo viešbutį pardavė ir iš St. Catharines išsikelia į Torontą. Valdžiai krinta didžiausias rūpestis patalpos klausimu. Čia ją gauti be galo sunku, o be to, brangiai tenka mokėti, taip kad neprasi-gyvenusiame skyriui, tas padaryti sunkiai įmanoma. Radzevičiaus viešbutiu skyrius naudodavosi kada tik jam reikėdavo.

Pastovios patalpos netekimas turėjo didelės reikšmės skyriaus veikloje. Taip pat nemažesnę reikšmę turi netekimas geraširdžio žmogaus. P. Radzevičius visuomet mums padėdavo savo patarimais ir uoliu tartininkavimu bent kokiuose parengimuose.

Ponui Radzevičiui, kaip buvusiam mūsų skyriaus Garbės Nariui, o taip pat dideliam tartininkui skyriaus veikloje, galime palinkėti geros sėkmės naujoje vietoje įsikurti. Be to, neužmiršti įsijungti į vietos lietuvių patriotinę veiklą, ir joje dirbti su tuo pačiu nuoširdumu, kaip iki šiol.

Vacius Venckus.

S. MAZULAITIS

Lietuvis siuvejas

Priimu vyrų ir moterų drabužių užsakymus iš savos ir klientų medžiagos. Vėliausios Europos ir Kanados mados. Kaina prieinama.

6820 Monk. Blvd. Ville Emard Montreal, Telef. TR. 3363. Tramvajus 36.

VLIK-ui \$ 101 ir „N. Lietuvai“ \$ 134.50

Gavus iš Kanados Lietuvių Centro Tarybos "Nepr. Lietuvos" vėjauš instrukcijas, gruodžio 12 d. buvo sukvietas Kanados Lietuvių Tarybos Wellando skyriaus narių susirinkimas tikslu aptarti vėjauš pravedimo ir vasario 16 minėjimo klausimus.

Susirinkimas nutarė, greta "NL" vėjauš, praveisti ir aukų rinkliavą pagalbos reikalingam VLIKui. Tam reikalui susirinkimas išrinko trijų žmonių komisiją į kurią įėjo Steponas Jakubickas, p. Skaistienė ir Didžbalis.

Skyriaus susirinkimas paskyrė vajui pirmąją auką iš kuklių skyriaus santaupų: "Nepr. Lietuvai" \$50 ir VLIKui \$35.

Vėjauš komisija vykdydama susirinkimo pavestas sunkias pareigas, jau yra surinkusi VLIKui aukų dar \$66 ir 25 "Nepr. Lietuvos" prenumeratas ir aukų \$84.50.

VLIKui aukojo:

Po \$10:

Kontvydas Albinas.

Po \$5.00:

Beržėnas Juozas, Viniauskas Antanas, Lazdinis B., Čepaitis K., Radvilas Jonas.

Po \$3.00:

Urbšys Mykolas.

Po \$2.00:

Bedorfas Balys, Šiurka Bronius, Stankevičius Kazys, Sangaila Kazys, Luomanas B., Skaistys Gediminas, Baltrūnas Jonas, Staškevičius Jonas, Blužas Juozas.

Po \$1.50:

G. A. K.

Po \$1.00:

Pranaitis Aleksas, Čepaitis Bronius, Luorantas V., Marčiauskas, Savickas St., Stanėnas Algis, Kutka J.

Po \$0.50:

Markevičius.

"Nepr. Lietuvai" 1949 metais jau užsiprenumeravo šie lietuviai:

Jakubickas Steponas, Beržėnas Juozas sau ir draugui, Kutka Jonas, Blužas Juozas, Vyniautas Antanas, Stankevičius Kazys, Biliūnas Vincas, Vaitas Kazys, Kavaliauskas Stasys, Simonavičius Romas, Tamulėnas Povilas, Krišniūnienė Ona, Kantvydas Albinas, Umbrasas Balys, Staškevičius Jonas sau ir draugui, Enzinaitė Birutė, Lazdinis Bronius, Mašauskas Jonas, Nekrošius Julius, Radvilas Jonas, Sangaila Kazys, Pranaitis Aleksas, Lekavičius Jonas.

Be to, "NL" paaukojo: Beržėnas Juozas, Kantvydas Albinas ir Umbrasas Balys po \$2.00 ir Jakubickas Steponas, Kutka Jonas ir Kišniūnienė Ona po \$1.00.

Vėjauš vykdomas toliau ir tikimės, kad šiuos 25 pirmuosius "NL" prenumeratorius paseks ir kiti tautiečiai, kurie iki šol nesusėję ar neturėję galimybių. Pažymėtina, kad šiame 25 skaičiuje yra ir tokių, kurie pirmą kartą į savo rankas paims "NL" laikraštį. Lai šis jų tautinis žingsnis būna nauju įnašu mūsų lietuviškojo bendruomenės.

Aš, kaip vėjauš komisijos pirmininkas, iš širdies linkiu, kad ne tik Welande ir jo apylinkėse, bet ir visoje Kanadoje neliktų nė vieno lietuvių, kurio 1949 metais nelankytų šis vienintelis tautinės minties laikraštis "Nepriklausoma Lietuva".

Lai "Nepriklausoma Lietuva" mus visus, tiek senesnius, tiek ir jaunesnius, sujungia, surikioja į vieningą lietuvišką bendruomenę ir veda į laisvą ir nepriklausomą Lietuvos žemę.

Steponas Jakubickas.

Maistas i Europa per VIENA SAVAITĖ SAFE

SAVE A FRIEND IN EUROPE, Inc.

Montrealo skyrius — 1410 Stanley Street, Montreal, P.Q., Canada. — Tel. BE 4506.

Kaip veikia SAFE? Už kiekvienus \$10.05 kuriuos prisiūsite, SAFE pasiūlys jums vieną Skulbos Orderį. Jame jus įrašysite siuntinio gavėjo vardą ir adresą ir pasiūsite oro paštą į Europą. Gavėją jis pasieks per vieną savaitę ar greičiau. Orderio gavėjas kreipsis į vieną iš Paskirstymo Centrų Vokietijoje, kurie surašyti antroje orderio pusėje, ir jam tuojau pat bus išduotas SAFE pakietas. Jeigu gavėjas pats negali nuvykti į Paskirstymo Centrą, jis gali įgalioti kitą, padėdamas savo parašą antroje orderio pusėje. Be visiems gerai žinomo standartinio siuntinio 21 sv. už \$10.05, mes turime sandėliuose Vokietijoje ir Austrijoje siuntinius po

1) 11 sv. rafinuoto cukraus už.....\$ 2.45

2) 16½ sv. grynų taukų už.....\$11.40

Papildomas mokestis Berline ir Rusų zonoje:

Standartiniam siuntiniui\$1.00

Cukraus ir taukų siuntiniams po\$0.50

Užsakydami visada nurodykite zoną

SAFE maisto siuntiniai jau ten vietoje ir laukia jūsų užsakymų! Apie šimtą Paskirstymo Centrų Vokietijoje! Rašykite sekantį užsakymą (angliškai arba vokiškai):

SAFE, Inc., 1410 Stanley St., Room 920, Montreal, Q., Canada—Phone: BE 4506.

Enclosed is ☐ Money Order for Dollars (\$.....) for which please send me Speed Vouchers at \$10.05 each, subject to usual SAFE conditions.

Please print YOUR name and address

NAME

STREET AND NUMBER

CITY AND STATE

DO NOT WRITE HERE

CARITAS (Šveicarų Labdaros Centro) Atstovai.

SIUNTINIO TURINYS

(24½ sv. virš 45.000 kolorijų)

4 sv. margarino 2 sv. mėsos,

1 sv. Kavos, 2 sv. ryžių,

7 sv. kv. miltų 2 sv. cukraus,

1 sv. marmalado, ½ sv. kakavos,

2 sv. aviž. maisto, 2 sv. pieno

1 sv. pieno šokolado.

Paruošti siuntiniai gaunami visuose didesniuose miestuose

VOKIETIJOJE ir AUSTRIJOJE

Tariamasi ir su kitais kraštais.

Please check Country and Zone below:

☐ AUSTRIA - ALL ZONES

GERMANY

☐ BERLIN (all sectors)

☐ AMERICAN ZONE

☐ BRITISH ZONE

☐ FRENCH ZONE

Or print name of City and Country here

☐

Sesi mėnesiai CPR Extra Gange

Praeitų metų gegužės mėn. 5 d. laivas "Marine Marlin", po aštuonių dienų kelionės, sustojo Halifaxo uoste.

Visas lietuvių būrelis (37) išvykome traukiniu į Fort William. Traukinys riedėjo per miškus ir akmenuotus Kanados laukus, palikdamas vis toliau gimtąjį mūsų kraštą. Bet jis mums visiems yra taip artimas. Net Kanados miškai, upės ir ežerai primena jį mums.

Pagaliam, gegužės mėn. 8 d., vėlai vakare, pasiekėme paskirties vietą — Fort William.

Mus nuvedė į paruoštus gyventi prekinis vagonus, kur ir buvo mūsų namai. Tačiau tie namai blogi, nes lyjant varvėjo vanduo. Susitartinome po 10-12 žmonių kiekviename vagonė. Lovos geležinės, žinoma, dviauškės. Prausyklos blogos — po du mažų dubenėlių kiekviename vagonė. Čia radome jau anksčiau gyvenančių žmonių: lenkų, rusų, latvių, estų ir vieną lietuvį. Jie sudarė Boychuk's Extra Gang. Mes tik papildėme šį jų gangą.

Pradėjome dirbti. Pavasario saulei kaitinant, išpraktavę, dirbome visą dieną — 10 valandų. Nors ir nesunkus buvo darbas, tačiau nuovargį pajutome visi. Darbo vadovai iš pat pirmos dienos grubiais necenzūruotais žodžiais kai kuriuos išbarė, kad nemokėjo rankinio vagonėlio greitai pervežti ant kitų bėgių. Trečią darbo dieną mes visi jau buvome organizuoti ir pasakėme, kad keiksmų ir paniekos žodžių nenorime girdėti, nes mes esame atvykę kaip laisvi piliečiai, o ne kaip stumdomi vergai. Toks griežtas mūsų reagavimas laikinai paveikė juos ir darbo vadovai elgėsi visai žmoniškai. Tik pats "bosas" kartais užsimiršdavo ir bandydavo keikti. Tada susilaukdavo griežto atsakymo ir turėdavo nutilti.

Darbas buvo įdomus ir neperdaug sunkus. Pirmomis savaitėmis dainos nesigirdėjo, nes greitai visi rasdavo poilsio vietą lovoje. Tačiau jau antrą darbo mėnesį, lietuviška daina skambėjo vakarais ir jos aidas toli skriejo per Kanados miškus. O darbo vietos keitėsi labai dažnai, nes darbo rajonas buvo platus: nuo Fort William iki Winnipego. Taip ir keliavome iš vienos vietos į kitą, taisydami geležinkelį, jungiantį šias vietas. Kiek buvo pakeista pabėgių ir padaryta pakėlimo per tą laiką! Net ir naujas geležinkelio šakas pravedėme. Tapome specialistais — kvalifikuotais geležinkelio darbininkais. Tačiau Boychuk'o, vyriausio boso, akimis žiūrint, buvome visi blogi ir, jo žodžiais tariant, verti grąžinti į Vokietiją. Jis, kur tik galėdamas, juodino mūsų vardą kanadiečių tarpe. Todėl mes kreipėmės į vadovybę, reikšdami protestą prieš tokį jo elgesį. Mūsų balsas buvo išklausytas ir po atostogų jis daugiau nebegrižo pas mus. Jo vieton atvyko Mr. Green, kuris išsilavinimu ir žmoniškumu buvo žymiai

pranašesnis. Jis mus suprato ir visados teikė patarimus bei pagalbą. Prie jo prisitaikė ir kiti darbo vadovai ir pasidarė ramūs ir malonesni.

Per tuos šešis darbo mėnesius įsitikinome, kad naujokai šioje žemėje neturi jokių užtarėjų, kol sutarties nėra atlikę, nes privačios bendrovės, kaip atrodo, apsisaugojusios tokiomis taisyklėmis, kurios taikomos tik atvykėliams. Mat, Extra Gangus, atrodo, imigrantai daugiausia ir sudaro. Darbo laikas — 10 valandų. Atlyginimas — 55-60 ct. į valandą. Atlyginimas 55 ct. į valandą taikomas tiems Extra Gangams, kurie turi darbovietes už miesto ribų, kas, atrodo, visiškai klaidinga. Aiškinama tuo, kad, gyvenant toliau nuo miesto, mažiau išlaidų. Tačiau toks aiškinimas iš pagrindų klaidingas, nes, vykstant pas gydytoją reikia aplėsti visą darbo dieną, užsimokant už bilietą traukiniu. Taip pat prireikus pirkti avalynę ar rūbus, reikia važiuoti traukiniu ir labai dažnai tenka nakvoti, nes traukinio grįžti tą pačią dieną nėra. Todėl tenka praleisti dvi dienas, sumokėti už nakvynę viešbutyje ir už kelionę. Nors ir sugriovėme jų tokius aiškinimus ir darbo įstaigos atstovas negalėjo nieko padaryti, tačiau 5 centų nepasisekė iškovoti.

Kitas labai svarbus objektas mums buvo 17 ct. priedas į val., kurį gavo visi kanadiečiai geležinkelio darbininkai. Nors mūsų sutartyje aiškiai yra parašyta, kad atlyginimas mums priklauso toks pat, kaip ir kanadiečiams darbininkams dirbantiems tą patį darbą, tačiau ir čia nepavyko surasti teisybės. Mat, CPR bendrovė yra apsisaugojusi su išgalvotu vardu — Extra Gang. Viskas čia extra. Patalpos blogos, švaros pakymas sunkus, nes tenka patiemis primityviškuose skardinuose induose skalbtis balintiniu ir gyventi susikimšus, maistas blogas, ypač vasaros metu, nes produktus atgabena visai savaitei. Duona supelėjusi, o mėsa vaikšto po lėkštę ir nesimpatiskai kvepia. Sanitarinės priežiūros jokios nėra. Jei tokios mėsos nevalgai, tai virėjas pakelia didžiausią triukšmą ir šaukia, kad tokių žmonių nematęs. Tiesa, pasiskundus buvo pakeisti bent keturi virėjai. Bet virėjas juk negali iš blogų produktų paruošti ką nors gero. Už tokį maistą teko mokėti vieną dolerį dienai. Mokėtis nėra didelis, tačiau jį teko mokėti ir už tą laiką, kada buvai išvykęs kad ir savaitei ar daugiau. Kitaip tariant, reikėjo mokėti už dieną, o ne už maistą. Taigi viskas, kaip matoma, "extra" ir tikrai atitinka tą nelemtą vardą — "Extra Gang"... Taip pat ir atlyginimas yra "extra" — visų mažiausias. O jei kas išdrįsta pasakyti teisybę, tai pasigirsta gąsdinimo balsai — grąžinti Vokietijon. Kitaip tariant, kaip mažą vaiką, gąsdina "baubu".

Pagaliam š.m. lapkričio mėnesio pradžioje atsisveikinome su tuo nelemtu Extra Gangu. Vieni pasiliko sekci-

Viena iš labiausiai paplitusių žmonijos ydų yra alkoholis. Alkoholis vadinamas alkoholio vartojimas ir iš to kyla pasėkos.

Alkoholio vartojimas žinomas jau senovėje, susijęs su religiniais bei socialiniais papročiais. Senovės padavimuose apibūdinama Nojus, kaip pirmoji alkoholio auka.

Alkoholis žmonių vartojamas įvairiems tikslams: vieni geria atsigavimui, nuraminti įtemptiems nervams, kiti geria pataisyti apetitui, treči — dėl drąsos, kad galėtų drąsiau muštis ar kariauti, kiti gi vėl nori alkoholyje paskandinti savo vargus, bėdas ir juos užmiršti.

Tačiau alkoholio padaroma žala yra daug didesnė negu jo nuopelnai. 25% ligonių, esančių psichiatrinėse ligoninėse, yra alkoholio aukos. 50% susisiekimo nelaimių įvyksta dėl alkoholio. Taip pat daugelis nusikaltimų tenka priskirti alkoholio "nuopelnams". Karo pasėkoje padidėjus žmonijos vargams, alkoholio vartojimas vis plinta.

Alkoholio veikimą į žmogų galima suskirstyti į dvi grupes: pirmą — veikimas tuoj jį išgėrus (ūminis), antrą — veikimas po ilgesnio laiko, dažnai jį vartojant (chroniškas).

Uminis alkoholio veikimas.

Išgertas alkoholis greitai patenka iš skrandžio ir žarnų į kraują ir yra išnešiojamas

į visus organus. Oksiduojamas jis atpalaiduoja atatinamą energijos kiekį.

Jeigu alkoholis geriamas maišant jį su gazuotais vandenimis — jo veikimas (susigėrimas į kraują) yra greitesnis; jeigu geriama kartu su valgiu — veikimas lėtesnis. Alkoholio veikimas greičiau praeina, jeigu maiste yra daugiau vitamino B, kurs pagreitina jo oksidaciją ir pašalina iš organizmo.

Žmogaus organizmo jautrumas alkoholiui yra įvairus. Žinoma, kad seni girtuokliai gali daugiau pakelti negu pradeda gerti, nes jų organizmas yra įpratęs prie alkoholio veiklos ir mažiau reaguoja.

Alkoholis veikia į visus žmogaus organus, bet labiausiai į smegenis. Čia jis prislegia smegenų kontrolės centrus ir išgėrusio veikimas pasidaro nebevaldomas, įvairūs centrai veikia be ryšio.

Širdis plaka smarkiau, odos kraujagyslės išsiplečia, į jas atplūsta šiltas kraujas iš vidurių, odos nervai pajunta šilumą, žmogus "sušyla", tačiau tai yra klaidingas manymas, nes kraujas odos paviršiuje atšala ir grįžta į vidurinius organus juos atšaldydamas. Todėl alkoholis greičiau peršala negu sušyla ir kenčia peršalimo pasėkas. Kartu alkoholis paveikia į šilumos reguliavimo centrus smegenyse ir tuo organizmas netenka dar daugiau vidurių-

nės šilumos. Todėl šaltame klimato, kur kūno šilumos palaikymas yra svarbus — alkoholio vartojimas nepatartimas.

Skrandyje alkoholis padidina rūkščių gamybą, bet sumažina virškinančių sulčių (pepsino) išskyrimą. Vartojant alkoholį ilgesnį laiką rūkštys iššaukia skrandžio suerzinimą (katarą, pilvelio slogą), o vėliau ir skrandžio žaizdas (ulcers).

Trumpai suglaudus — išgėręs žmogus pajunta šilumą, gerovės jutimą, pasidaro iškalingas, optimistiškas, jaučia daugiau energijos ir stiprumo, o vėliau — galvos svaigimą, po kurio seka nekontroliuojami veiksmai. Darbas reikalaujantis tikslumo negali būti tinkamai atliktas išgėrus.

Chroniškas alkoholio veikimas

Alkoholis sumažina organizmo atsparumą infekcijoms (užkrečiamoms ligoms). Statistika rodo, kad alkoholikų amžius yra trumpesnis, kaip blaiviųjų.

Žmonės, kurie dažnai arba daug geria — valgo nepakankamai ir tuo nukenčia dėl vitaminų stokos. Daugelio alkoholikų negalavimo priežastis yra avitaminozė (vitaminų stoka).

Po ilgesnio alkoholio vartojimo randami degeneraciniai (išsigimimo) pakitimai smegenyse; širdies raumuo nusilpsta, tarp raumens įauga riebalai — širdis nutunka, išsiplečia, pasireiškia įvairūs širdies negalavimai.

Pakitimai nervų sistemoj: neuritai (nerviniai skausmai), psichinės ligos.

Iš psichinių ligų dažniausia seka baltoji šiltinė (delirium tremens): girtuoklis pergyvena garsų haliucinacijas — girdi įvairius garsus, kurių tikrumoje visai nėra; įsivaizduoja esant persekiojamam įvairių priešų. Nesorientuoja laiko ir vietos atžvilgiu. Nemiga, neramumas, viso kūno drebinimas. Liga tęsiasi 3-7 dienas, pasveiksta; po kurio laiko vėl kartojasi. Haliucinacijų stadijoje ligonis patenka į psichiatrinės ligoninės, kur baigia savo gyvenimo dienas.

Kita chroniško alkoholio pasireiškimo forma yra dypsomanija — periodiškai girtuokliavimas. Girtuoklis gali būti ilgą laiką visai blaivus ir negerti, po to užsina nenugalimas traukimas prie alkoholio — geria viską kas pakliūva — ar degtinę ar medinį spiritą, ar net kvepalus, kurie su alkoholiu pagaminti. Praėjus nekuriui laikui, traukimas prie alkoholio gali būti baigtis ir girtuoklis gali būti blaivus, kol užeis sekančios priepuolis.

Alkoholis palieka pasėkas ir būsimose generacijose, nes alkoholikų vaikai būna psichiniai menkliau išsivystę.

Vaikų amžiuje alkoholis ypač pavojingas, nes vaiko organizmas viskam labai jautrus. Psichinis vaikų išsilavinimas, kuriuos tėvai pratina prie alkoholio vartojimo, būna atsilikęs. Tas yra konstatuota iš statistikos įvairiose mokyklose.

S. K.

Dr. Vl. Šulma.

ALKOHOLIZMAS

Švedijos karalius Gustavas, įgarsėjęs kaip didelis teniso mėgėjas, į senatvę perėjo į medžiotojus.

450 milijonu arbatpinigių

Washingtonas. Parlamento komisija apskaičiavo, kad Amerikos gyventojai sumoka automobilių pardavėjams 450 milijonų dolerių kasmet arbatpinigių arba kyšių pavidalu.

Minėtos komisijos tyrinėjimas neličia didžiųjų automobilių fabriku, kaip "Ford", "General Motors", "Chrysler", "Hudson" ar kitų, bet paprasčiausius automobilių pardavimo tarpininkus, kurie "gauna" iš klientų po keletą

jose geležinkelio darbams, kiti išvykome į miškus kirsti medžių.

Pusę sutarties baigėme ir vieningas lietuvių būrelis vėl išsikirstė, kaip kad buvo išsikirstęs po stovyklas Vokietijoje. Tačiau kur mes bebūtume, visų mūsų mintys ir siela Tėvynėje kartu su partizanais ir visų viltys — išvysti ją laisvą ir nepriklausomą. Tenai vėl mes visi susirinksiame prie Aušros Vartų ir Trijų Kryžių kalno.

Lietuvis geležinkelietis.

šimtų dolerių "arbatpinigių" už tai, kad nereikėtų laukti eilės mašinos gavimui.

2,7% beraščių

Washingtonas. Statistikos Biuras rado Jungtinėse Valstybėse 2,7% beraščių prieš 4,7% 1930 m. ir 6,5% 1920 m. Specialistų teigimu, toks beraščių sumažėjimas gavosi dėl daugelio neraštingų senųjų išmirimo.

"Figaro Vestuvės" 1000-jį kartą

Paryžius. Neseniai Prancūzijoje Komedija atšventė 1000-jį "Figaro Vestuvių" pastatymą.

CRANK GRINDING

CYLINDER BORING

J. Ambrasas — L. Rugienius

MONTREAL MOTOR REBUILDERS

AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS
MOTORS REBUILT & EXCHANGED

585, Prefontaine St.
corner St. Catherine

FRontenac 0879

2450 ST. CATHERINE E. — — — MONTREAL
Viena minutė kelio nuo Lietuvių Klubo

- - Mike Grocery - -

SAV. MIKAS REINETAS TEL. CH. 0989
Alus. Didžiausias įvairių prekių pasirinkimas. Geriausia vieta siuntiniams paruošti siuntimui į Europą. Vietoje supakavimas ir pašto patarnavimas be atskiros atlyginimo.

KEISTI ISTATYMAI

Keletas keistų įstatymų teoretiskai dar galiojančių Jungtinėse Valstybėse

Nesenai Dick Hyman surinko keistų įstatymų, teoretiskai dar galiojančių daugely Amerikos valstybių, rinkinį pavadintą "Looney Laws". Štai keletas pavyzdžių.

Essex-Fells apylinkėje, N. J., draudžiama šunims loti ir gaidžiams giedoti nuo 10 val. iki 6 val. ryto. Minesotoje yra draudžiama kabinti ant vienos virvės vyriskas apatines kelnės ir moteriškus baltinius. Baltimorėje negalima žiauriai elgtis su austrėmis (ne iš Austrijos, bet iš jūros dugno). Sault Ste Marie, Michigano valst., yra nelegalu spiauti prieš vėją. Virginijoje vyras gali užgaulioti savo žmoną, jeigu jis tai daro žemu balsu.

Kiti pavyzdžiai

Garfield-City, Montana, gali jus pasodinti kalėjimui už nupaišymą senio galvos ant langinės. Shreveporto mieste, Louisiane, laidotuvių direktoriai neturi teisės pardavinėti degtukų. New-Hampshire apylinkėje susitikus dviems motorų varomoms važiavimo priemonėms ant kryžkelės, jos turi abi sustoti ir išjungti motorus. Nė viena iš jų negali pradėti važiuoti anksčiau, kol antrosios motoras neužvestas.

Gary mieste, Indiana valst., negalima lipti į tramvajų po česnakų valgymo anksčiau, kaip po keturių valandų. El-karto mieste, toj pačioj valstijoje, kirpėjai neturi teisės gązdinti vaikų, grąsinant jiems ausis nuplauti. Port-Madison, Iowa valst., miesto gaisrininkų komanda turi atlikti penkiolikos minučių pratimus, prieš einant gaisro gesinti.

Mohave apylinkėje, Arizonos v., nučiuptas muilo vagis turi tiek plautis su tuo muilu, kol jį visai suvartoja. Riversidėje, California, jautavedžiai prieš pasibučiuo-

jant turi nusiplauti lūpas karbonizuotu rožių vandeniu. Ten pat, Kalifornijoje, žmonės, neturį medžioklės leidimo, negali statyti pelėms gaudyti spastų. Be to, imtyninkams ten draudžiama daryti grimasas.

Kas naujo?

WHITE PINE (Tennessee). Ponia Clara Reynolds, 52 metų amžiaus, atsibudo po 12 metų miego. Kaip paprastai kiekvieną rytą ji paklausė "kelinta valanda ir kas naujo". Vargšas vyras turėjo jai pasakoti visa, kas įvyko nuo prieškarinių politinių pasitarimų Muenchene.

Garsas negirdimas, bet matomas

"Pensylvania State College" akustikos (garsų, klausos) srities mokslininkai C. H. Allen ir Dr. Isadore Rudnick, vadovaujant Dr. H. K. Schilling, išrado tokią sireną, kurios balsą galima matyti, bet ne girdėti. Sirenos veikimas yra gana paprastas: maždaug 12-15 cm. storio vamzdiu pro šimtą skylučių leidžiamas suspaustas oras, kurį "piauna" šimtadantis ratas, sukeldamas garso bangas. Kai ratas sukasi 18.000 kartų per minutę, garso bangos pasiekia 30.000 ciklų ir darosi per aukštos žmogaus ausiai išgirsti. Šios sirenos garsas turi tiek daug energijos, jog gali uždegti tabaką pypkėje, vilnų pluoštelį ir t.t. Baltosios pelės, to garso veikiamos, nudvesia po vienos minutės laiko.

Amerikos mokslininkai numato pritaikinti šį ultragarsinį balsą parazitų naikinimui, javų sėklos švarinimui, maisto produktų, pieno, chirurgijos įrankių ir tvarstomųjų medžiagų sterilizavimui, cheminių reakcijų pagreitinimui ir t.t.

Preventyvinės priemonės prieš "kapitalizmą"

BERLYNAS. Berlyne rusų sektoriuje, išleistas valdžios griežtas potvarkis, kuriuo draudžiama pardavinėti ir pirkti kramtomąją gumą, nes, esą, tai "kapitalistinis išmis-las"...

PRAHA. Raudonojoje Čekoslovakijos sostinėje kelnėms uždrausta dėvėti frakus, kaip "nesveikus kapitalistinius drabužius". Dabartinė kelnėms uniforma įvesta: žiemos metu pilkos, o vasarą baltos spalvos "liaudies demokratijos palaidinė" ("rubaska")...

(p.)

TEL. KE 3881

G. G. J.

DAŽOM IR DEKORUOJAM KRAUTUVES,

restoranus, viešbučius ir namus. Darom iškabas reklamas ir užrašus ir atliekam namų remonto darbus iš vidaus ir lauko.

Darbą imame ir už Toronto ribų.

1414 DUNDAS STREET W TORONTO, Ont.

DEMESIO!

Didelis mažų ir didelių **TABAKO UKIU PASIRINIMAS**

Delhi-Simcoe, Ont., apylinkėse. Lengvas išsimokėjimas. Kas norite įsigyti vertingus tabako ūkius, kreipkitės ar rašykite:

I. W. KOCIUK
Real Estate Broker
James St., Delhi, Ont.
— Kalbame lietuviškai. —

Lietuvis batsiuvis
Toronte

Pardavinėju naujus ir taisau senus batus. Lietuvis papigintos kainos!
J. ASTRAUSKAS,
1414 Dundas St. W.
TORONTO.
Telef. KE 8271.

PAIEŠKOJIMAI

— Tirkšlevičius Juozas. Ieško: A. Augustinaitis, gyv. Memmingen-Berg, Kuenersbergerstr. 12, US Zone Germany.

— Pusbrolis Stulgys Petras, sūn. Antano, kilęs iš Kemjonių km., Salako v., Zarasų apskr. Atvykęs Kanadon 1926-27 m. Ieško: Jonas Stulgys, 7 John Str. St. Catharines, Ont.

— Kravcovaitė Agota, išvykusi į Kanadą apie 1925 m., Winnipeg miesto, ištėkėjusi už lietuvių elektomechaniko iš Kauno. Ieško: Eugenija Bratkuvienė - Čekavičienė - Putnanovaitė iš Zubiškių dv., Žaslių v., Trakų apskr.

— Borisevičiūtė Zosė, at-

vykusi Kanadon apie 1934-36 m., gyvenusi Montreale ir čia ištėkėjusi. Ieško: Žičkus Povilas. Pranešti: J. Pakulis, 2453 Coleraine St. Pt. St. Charles, Montreal 22, P.Q.

Kanados Raudonasis Kryžius gavo iš Vokietijos A. Vacienės-Stankevičiūtės laišką, kuriame ji paieško Valerijos Balciūnaitės, kuri Kanadon atvyko 1930 metais. Žinantieji praneškite adresu: Canadian Red Cross, 2035 Guy St., Montreal, P. Q.

— Šimutis Stasys, kilęs iš Šerikų km., Šilalės v., į Kanadą atvykęs 1929 m. Ieško: St. Raudonius, (13b) Ingolstadt, Lithuanian Camp, Germany, U.S. Zone.

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 Frontenac, Montreal

TEL. FA 0209

Jei Jums reikalingas elektrinis darbas šaukite

Virball Electric, Reg'd

TEL. DO. 3655

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas garantuotas — Greitas patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas

Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis

Savininkas: STASYS VIRBALAS, TEL. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ZINOMAS

LAIDOTUVIU

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

Neuzmirsk Padeti Tremtiniui!

AID OVERSEAS, INC., 4851 S. ASHLAND AVE., CHICAGO 9, ILL.

TEL. YARDS 7-1121

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Jei adresas nesurandamas, pinigai grąžinami. Pristatymas trunka tarp 14-18 dienų. Užsakydami aiškiai parašykite savo ir gavėjo adresą, siuntinio numerį ir jo kainą. Aid Overseas, Inc. maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 1 — \$7.60

2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 oz.) ken. bekon.
1 dėžutė (400 gr) margar.

Siuntinys Nr. 3 — \$7.20

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — \$5.50

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 8 — \$2.95

4½ sv. cukraus
5½ sv. kvietinių miltų

Siuntinys Nr. 10 — \$6.80

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. pupelių kavos
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12 — \$5.95

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. pupelio kavos
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 14 — \$6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gab. tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19 — \$9.95

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 21 — \$6.70

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. pupelių kavos

1 sv. šokolado
14 oz. kondens. pieno.
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 22 — \$6.60

5 sv. rūkytų lašinių
5 sv. margarino

Siuntinys Nr. 23 — \$6.40

5 sv. rūkytų lašinių
5 sv. pupelių kavos

Siuntinys Nr. 24 — \$11.80

5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
5 sv. pupelių kavos
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% riebumo

R Ū B A I

A. Vyriskas kostiumas

3¼ jardų vilnonės medžiagos su visais priedais (100% Virginijos vilna) .. \$ 23.95

B. Moteriškas kostiumas

2¾ jardų vilnonės medžiagos su visais priedais (100% Virginijos vilna) .. \$ 21.95
Pastaba: Nedidelį muitą, jei toks būtų, primoka gavėjas, vietos valiuta.

P I N I G A I

a. Pervedami Vokietijon, iš skyrus Rusų zoną:

už \$5.00 — DM 50.00

už \$8.00 — DM100.00

b. Vokiečių banknotai:

už \$4.00 — DM 50.00

už \$7.50 — DM100.00

MONTREALO ŽINIOS

KALĖDŲ EGLUTĖ

KLCT š.m. sausio mėn. 2 d. suruošė Lietuvių Parapijos salėje eglutę vaikams. Vyriausias eglutės organizatorius buvo skautai, vadovaujami I. Kemežytės. Eglutėje dalyvavo apie 60 vaikų ir daug suaugusių.

Vaikai buvo apdovanoti saldainiais, ledais, gėrimais, šoko, dainavo, ėjo "ratukus" ir t.t. Kalėdų senį vaidino p. Simaniūškis.

Programos pajvairinimui padainavo solo — A. Stravinskaitė ir įvairius numerius išpildė mažieji skautai.

Eglutės suruošimui daug padėjo p.p. J. Juškevičius, J. Leknickas ir M. Lukošius.

ORGANIZUOJASI SAVANORIAI - KŪRĖJAI

Lietuvos kariuomenės savanoriai-kūrėjai, gyvenant Montreal, prašomi registruotis pas p. J. Pakulį, 2453 Coleraine Street Point St. Charles, Montreal. Primenama, kad iš Kasselio yra atvežta Lietuvos savanorių-kūrėjų vėliava, kuri Vasario 16-sios dienos progą bus įteikta savanoriams -kūrėjams Montreale.

ATVYKO

Dr. A. VAZALINSKAS

Sausio mėn. 1 d. laivu "Marine Jumper" atvyko iš Vokietijos į Montrealą agronomijos daktaras Alfonsas Vazalinskas, žmona ir 8 metų sūnelis. Daktaro laipsnį A. Vazalinskas gavo Bonnos universitete, Vokietijoje, praėjusių metų rudenį. Naujieji montrealiečiai atvyko p.p. Rudinskų kvietimu.

LIETUVIŲ KLUBE ŠOKIAI

Kiekvieną šeštadienį Lietuvių Klube, 2161 St. Catherine St. E., Montreale, nuo 8 val. būna šokiai. Groja orkestras, bufetas ir kt.

Visas Montrealo jaunimas kviečiamas dalyvauti.

Klubo Valdyba.

LANKĖSI

"Nepr. Lietuvos" redakcijoje praeitą savaitę atsilankė Inž. Pranas Čeponis iš Rivers, Man., netoli Winnipeg.

Jis dirba savo specialybėje prie aerodromų statybos. Apie kovo mėn. žada persikelti į Montrealą.

PŪGA IR "NL"

Ryšium dėl sutrikusio susiekimo dėl didelės sniego pūgos, gruodžio mėn. 30 d. visi "NL" talkininkai-lankstytojai grįžo iš savo kasdieninių darbų gerokai pavėlavę ir nebespėjo atlikti laikraščio ekspedicijos. Taigi, mieli skaitytojai, ir toki dalykai kartais pakenkia mūsų geriems norams — Tamstas lankyti reguliariai.

Toronte viesėjo J.E. vyskupas Brizgys

Kalėdų švenčių metu Toronte viesėjo J. E. vyskupas Brizgys. Be vizitų aukštesiems bažnyčios dignitoriams, J. E. visą kitą laiką paskyrė Toronto lietuvių tikintiesiems: maloniai dalyvavo parapijos suruošose bendrose kūčiose (parapijos salėje), atlaikę iškilmingąsias Kalėdų naktį Bernelių mišias ir pasakė gražų, tautiečiams pritaikytą, pamokslą, guodė ir laimino. J. E. iš Toronto išvyko į JAV, bet, kiek girdėti, pasižadėjo mus dar lankyti.

Toronto lietuvių parapijos choras, vadovaujamas muz. A. Narbuto, Kalėdoms paruošė gražių kalėdinių giesmių, kurios gražiai išpildytos, papuošė pamaldas ir parapijiečiams padarė gražaus įspūdžio. J.E. vyskupui Brizgiui laikant Bernelių mišias, bažnyčioje giedojo op. sol. E. Kardelienė.

Toronto Lietuvių Tarybai remiant, parapijos salėje buvo suruošta vaikučiams

LEGIJONIERIAI AFRIKOJ

"NL" sveikina legijonierius Stasys Radavičius iš Alžyro, Afrikoje. Jis nesenai laimingai grįžo į Afriką iš Indokinijos džiunglių. Labai nori užmegsti ryšį su savo tautiečiais Kanadoje ir prašo siųsti "NL".

Jo adresas: Cpl. Stasys Radavičius, D.C.R.E. — Infirmerie de Garnison, Sidi-Bel-Abbes, Algerie — Afrique.

PADEKA

Ponų Jokubynų šeimai, Toronte, už parodytą mums prielankumą ir nuoširdią pagalbą mūsų pirmuose žingsniuose Kanadoj, reiškiamo širdingą padėką ir pagarbą.

Aldona ir Vladas Šarūnai.

VAJAUS TALKININKAMS

Administracijos darbo sutapymui visi prenumeratoriai ir vajaus talkininkai maloniai prašomi siunčiant pinigų pažymėti ant užsakymų ar pajamų orderių ar tai yra naujas ar senas prenumeratorių.

K. L. Tarybos susirinkimas

Sausio mėn. 9 d., tuojau po pamaldų, Lietuvių parapijos salėje vyks visuotinis KLT Montrealo skyriaus susirinkimas. Ryšium KLT seimo atidėjimu dienotvarkė kiek pakeičiama. Be kitų klausimų, pranešimą padarys naujasis "NL" redaktorius Jonas Kardelis.

Val d'Or seru už \$1.000

"NL" galėjo tapti savaitine ir palaipsniui tobulėti tik savo spaustuovės dėka. Iš visų KLT skyrių aktingiausiai ši darbą parėmė Val d'Or lietuviai, daugumoje nesenai atvykę iš Europos.

Iki galo metų jų skyrius buvo pasižadėjęs išplatinti šėrų už \$1000. Ir tą pasižadėjimą skyrius 1948 m. gruodžio mėn. 30 d. ištesėjo. Tūkstantį dolerių užbaigė po vieną šėrą nupirkdami:

Pakalniškis Vytautas, Žalauškas Jonas, Bielskis Leonas, Černiauskas Juozas, Norėika Feliksas, Vilimas Juozas, Vindašius Leonas, Zurlis Juozas, Stabingis Vladas ir Gerčas Jonas.

Savo laiške skyriaus valdybos pirmininkas St. Bakšys ir išdininkas J. Rutkauskas rašo:

Siųsdami šią sumą turime garbę pranešti, kad esame išpildę savo pasižadėjimą, būtent, iki šio laiko nupirkome "NL" b-vės šėrų už \$1000. Šis darbas pareikalavo ypatingų pastangų, bet mes džiaugiamės, galėję jį atlikti. Tikimės, kad ir Tamstos savo darbu šėrų pirkėjų nepavilsite.

Ar tai ne pasiryžėlių darbas? Ar ne nuostabus varginų tremtinių idealizmo pavyzdys, kuris turėtų uždegti visus Kanados lietuvius.

Pr. R.

Lietuviai-ės, atlankykite

Lietuviška Svetaine

633 CHURCH AVE., VERDUN, MONTREAL
TEL. TR 0141

Lietuviškam stiliuje naujai išremontuotos patalpos, geras patarnavimas, įvairūs valgiai ir gėrimai. Savininkai: M. ŠUKYS ir P. NIAURA.

VERTINGOS KNYGOS

1. Lithuania Through The Ages by Dr. A. Šapoka, 160 psl., 200 iliustracijų \$2.00
2. Lithuanian Folk Art by Dr. J. Baltrušaitis, 208 psl., 256 iliustracijos \$2.50
3. Lithuania — Country and Nation, 64 psl., 39 iliustracijos ir žemėlapis \$0.50
4. Lietuva — tas pats leidinys lietuviškai \$0.40

Knygos tinka svetimiesiems ir lietuviams seniau iš tėvynės išvykusiems, nes jose gražiais paveikslais yra pavaizduotas pastarųjų metų Lietuvos gyvenimas. Jos labai tinka Kalėdų dovanom. Nr. 1 ir 2 ištikrųjų yra albumai, galį papuošti kiekvieną salioną. Užsisakyti šiuo adresu: A. Šapoka, 3—4th Ave, Ville Lasalle, Montreal, Que.

Užsuk pailsėti ir paragauti šalto alaus į

- - MAPLE LEAF - -

670 CRAIG ST. West, MONTREAL, TEL. PL 0394

Lietuvių salionas, alus, užkandžiai. Naujai atremontuotos patalpos.

Savininkai: Kazys KARPUS ir Aleksas NORIS.

2820 ALLARD ST.,
Montreal 20.

Tel. TRenmore 1135

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome nuo lietaus apsiastus, dėl kurių uždedame "Drex", kas neperleidžia vandens ir duoda gražnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetas ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius.

Kiekvieną orderį pajimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mus atliktą darbą garatuojuame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas A. Majauskas J. Matulaitis

Nepriklausoma Lietuva

3 Fourth Ave, Ville LaSalle, — Montreal, Que., Canada

Telefonas: TR. 9735

Prenumerata Metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$3.00 Canada \$3.00
Užsieny 3.50 Other Countries 3.50

Paieškojimų kaina \$0.50, smulkių skelbimų — už pirmus 15 žodžių — \$0.50, toliau po 2 ct. už kiekvieną sekantį žodį. Kiti skelbimai — pagal susitarimą.

Lankydami gražiąją Montrealo vasarvietę Ville Lasalle aplankykite

LIETUVISKA SVETAINE

Edward St. 7682, Montreal

Įvairūs užkandžiai, šilti ir šalti gerimai, lietuviška muzika.

Knygu Leidykla Kanadoj "ATZALYNAS" Reikalingiausios knygos

Kamantausko — "Anglų kalbos Gramatika" ... \$0.70
Anglų kalbos Pasikalbėjimai (kišeninio form.) .. \$0.70
Anglų kalbos Skaitymai (kišeninio form.) \$0.50
Herlito "Anglų Kalbos Vadovėlis" (gauta mažai) . \$1.00
Vaižganto — "Pragiedruliai" I-II dalis \$2.00
Vidūnas \$0.50
Švaisto—"Paskutinį Kartą Tave Klausiu" Romanas \$0.60
J. Baltrušaitis — "Žemės Pakopos" Poezija \$0.50
Aistija — Kišeninis Kalendorius. Kieti apdarai ... \$0.50
J. Miškinis — "Žmogaus Kūnas ir Higiena" \$0.80
A. Giedrius — "Tėvelio Pasakos". Iliustruota \$0.50
Kultūros žurnalas "AIDAI" Nr. 18. Iliustruotas
Skirtas Mažajai Lietuvai \$0.60

Dar šiandien su laišku siųskite ir pinigus. Pageidaujamas

..... knygas gausite sekančią dieną. Rašykite:

"ATZALYNAS" 7655 Central St., Ville Lasalle,
Montreal 32, Canada.

ATITAIŠYMAS

"NL" Nr. 25 (91) gruodžio mėn. 21 d. 7psl. atspausdintame straipsnyje — Tillsonburgo ūkininkų Klubas, praleistas vienas sakiny: Klubo revizijos komisijon įėjo be ten paminėtų asmenų dar Jonas Liutkus - Liutkevičius — narys.

Poną J. Liutkų-Liutkevičių už įvykusių klaidą atsiprašome. Red.

KAMBARYS

Išnuomuojamas saulėtas dvigubas kambarys (double-room) prie tramvajaus linijos, viengungiams-ėms ar mažai suaugusių šeimai; (centr. šildymas, šiltas vanduo, nauji baldai), 2389 Belanger Str., 3-čias aukštas, Rosemount. 1